

Český rybářský svaz a Moravský rybářský svaz

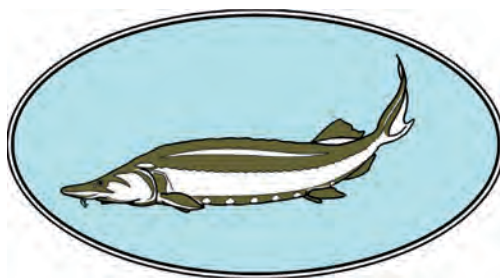

Socioekonomická studie sportovního rybolovu v České republice 2017

**Český rybářský svaz
Moravský rybářský svaz**

Socioekonomická studie sportovního rybolovu v České republice 2017

Zpracovali: prof. Ing. Petr Spurný, CSc.
prof. Dr. Ing. Jan Mareš
doc. Ing. Radovan Kopp, Ph.D.
Ing. Jan Grmela, Ph.D.
Ing. Lukáš Mareš
Ing. Ondřej Malý

**Mendelova univerzita v Brně
Oddělení rybářství a hydrobiologie**

Brno 2017

OBSAH

1. CÍL STUDIE	3
2. SOUHRN	4
3. METODIKA ANKETNÍHO PRŮZKUMU A ZPRACOVÁNÍ ZÍSKANÝCH ÚDAJŮ	7
4. VÝSLEDKY	9
4.1. Věková a sociální struktura sportovních rybářů v ČR	9
4.2. Vlastní rybolov, dosahované úlovky a konzumace ulovených ryb	11
4.3. Očekávané trendy ve vývoji sportovního rybolovu	17
4.4. Finanční náklady na vlastní rybolov	18
4.4.1. Povolenky k rybolovu	18
4.4.2. Komerční rybolov	20
4.4.3. Výdaje za rybářské náčiní a cestovní výdaje	21
4.5. Legislativní a etický rámec sportovního rybolovu	27
4.6. Využívané zdroje organizačních a odborných informací	32
4.7. Negativní poznatky ze sportovního rybolovu na tuzemských rybářských revírech a náměty na zlepšení činnosti rybářského svazu	33
5. PŘÍLOHY	34

1. CÍL STUDIE

Sportovní rybolov je v současném přetechizovaném a „globalizovaném“ světě stále více chápán jako optimální forma aktivního odpočinku člověka v úzkém kontaktu s přírodou. Zájem o tuto činnost, která má kromě vlastního využití a obhospodařování povrchových vod také celou řadu sociálních a hospodářských vazeb, celosvětově zaznamenává rostoucí trend. Vždyť například v USA, v zemi s nejrozšířenějším sportovním rybolovem, se této zálibě věnuje plných 20 % populace. Tato země je největším trhem pro výrobce rybářského náčiní a spolu s Kanadou také nejvyhledávanější destinací v rámci rybářské turistiky. Pro řadu rozvojových zemí Afriky, Asie a Jižní Ameriky potom právě rybářská turistika (za sladkovodním i mořským rybolovem) představuje významný národohospodářský přínos.

Ale i v Evropě existuje řada zemí s tradičně silným zájmem o sportovní rybolov (např. Velká Británie, Francie, Itálie) a mnoho atraktivních cílových oblastí sportovního rybolovu (Irsko, Švédsko, Norsko, Finsko, Itálie, Španělsko, Maďarsko, Slovensko, Slovinsko, Chorvatsko, Rumunsko, Ukrajina a další). V evropském srovnání si ani Česká republika nestojí v rámci sportovního rybářství špatně. K 31. 12. 2016 bylo v Českém rybářském svazu a Moravském rybářském svazu registrováno celkem 315 577 osob, což představuje 2,99 % populace (v roce 2015 měla ČR 10,55 mil. obyvatel), čímž se dostáváme před sousední Německo (2 % populace). A stejně jako v případě rybníkářství, je v zahraničí uznávána také vysoká odborná úroveň obhospodařování našich tekoucích vod a organizace sportovního rybolovu, zejména z hlediska zarybňování rybářských revírů a vedení podrobné hospodářské evidence, včetně dosahovaných úlovků.

Z hlediska věkové struktury rybářů se v ČR sportovnímu rybolovu věnuje 38 185 mladých lidí ve věku do 18 let (12,10 % všech sportovních rybářů). To představuje rovněž významný sociální aspekt z hlediska pozitivního utváření hodnotových kritérií u této generace. V současné době čeští rybáři také běžně cestují za rybolovem do zahraničí, ať již s využitím specializovaných cestovních kanceláří, nebo individuálně. O naše rybářské revíry se více zajímají i zahraniční rybáři.

Česká republika vstoupila v oboru rybářství do Evropské unie jako zcela rovnocenný a dobře připravený partner, který má i v oblasti sportovního rybolovu co nabídnout. S přihlédnutím ke všem uvedeným aspektům se Český rybářský svaz v roce 2003 (jako největší z rybářských svazů v České republice) rozhodl podle vzoru sportovně rybářsky vyspělých zemí západní Evropy zadat ve spolupráci s Moravským rybářským svazem zpracování první socioekonomické studie sportovního rybolovu v ČR. Cílem této studie bylo získání konkrétních údajů o našich sportovních rybářích z hlediska jejich zájmu o metody a způsoby sportovního rybolovu, jejich preferencí, pokud jde o rybí druhy a rybářské revíry, zájem o rybářskou turistiku, ale také získání určitého přehledu o výdajích za rybářské náčiní a spokojenosti se stavem legislativní úpravy rybolovu a ochrany přírody. Za 27 let existence svobodného státu se již Česká republika plnohodnotně zařadila na úroveň vyspělých evropských zemí s vysokou kvalitou lidského života. Tento významný posun životní úrovně postupně vyvolává také hodnotový posun ve využívání volného času českými občany, a lze očekávat, že se rovněž promítá do zájmu o sportovní rybolov a v náhledech a očekáváních jeho dalšího směřování za měnících se socioekonomických podmínek. S cílem včasného zachycení těchto trendů zadal Český rybářský svaz v součinnosti s Moravským rybářským svazem v letech 2009 a 2017 zpracování dalších socioekonomických studií sportovního rybolovu v ČR, a to v obdobném tematickém rozsahu jako u první studie z roku 2003.

Zpracováním všech tří předmětných studií bylo pověřeno Oddělení rybářství a hydrobiologie Mendelovy univerzity v Brně:

Mendelova univerzita v Brně

Oddělení rybářství a hydrobiologie

Zemědělská 1665/1, 613 00 Brno-sever, Černá Pole

Tel.: +420 545 133 266, E-mail: rybarstvi@mendelu.cz

www.rybarstvi.eu

2. SOUHRN

Socioekonomická studie byla zpracována na základě dotazníkové ankety (30 otázek z různých okruhů sportovního rybolovu, 4 otázky personálního charakteru). Do vyhodnocení bylo zahrnuto 4 684 respondentů (1,48 % sportovních rybářů registrovaných v ČRS a MRS). Věkové rozpětí účastníků ankety se pohybovalo od 7 do 88 let (průměrný věk 46 let). Anketní průzkum pokrýval celé území ČR.

Bylo zjištěno, že 59,54 % rybářů začalo se sportovním rybolovem ve věku do 10 let, dalších 18,66 % ve věku od 11 do 18 let. Nejsilnějším impulsem pro většinu začínajících rybářů je příklad v rodině (47,26 %), hned na druhém místě to je samostatné aktivní rozhodnutí (30,37 %). Zanedbatelný vliv má na získávání nových rybářů osvětová činnost jednotlivých pobočných spolků (jen 0,98 %). Z hlediska příslušnosti k sociálním skupinám provozuje sportovní rybolov nejvíce občanů z kategorie zaměstnanců (36,29 %), důchodců (14,82 %), dále podnikatelů (7,49 %) a studentů (4,95 %). Rozhodující podíl sportovních rybářů patří k nejnižší a nižší příjmové skupině (33,37 % s měsíčním příjmem do 20 000 Kč). Zaměstnanci, důchodci, studenti a nezaměstnaní reprezentují 56,49 % všech sportovních rybářů (je ale třeba vzít v úvahu, že sociální příslušnost a měsíční příjem neuvedlo 38,09 % respondentů).

Rybolov na mimopstruhových vodách provozuje 96,78 % rybářů, na pstruhových vodách 14,54 % a na obou typech vod 12,60 % rybářů. V průběhu roku 44,49 % rybářů realizuje 11 až 50 docházek k vodě, 30,17 % rybářů 51–100 docházek. Celkový roční průměr (bez rozlišení kategorií vod) představuje 53 docházek na rybáře a rok. Nejoblíbenější metodou rybolovu je položená (68,62 % rybářů), nejvíce loveným rybím druhem je kapr obecný (43,24 % kusových úlovků). Průměrné roční množství přivlastněných ryb na jednoho rybáře dosahuje 30,5 kg. Z vlastních úlovků zkonsumovalo v průběhu roku méně než 5 kg ryb 30,62 % rybářů, více než 10 kg 39,58 % rybářů, 7,84 % sportovních rybářů nejlíby vůbec.

Lov bez přivlastňování úlovků by upřednostňovalo 50,30 % respondentů, pro zavedení horní míry kapra se vyslovilo 81,66 % rybářů, povolení lovu ryb pod ledem by si přálo 48,55 % respondentů a umožnění 24hodinového rybolovu 74,12 % respondentů. Pro zachování současného stavu bez legislativních změn se vyslovilo 22,40 % rybářů.

Průměrné roční výdaje za povolenky k rybolovu představují 2 060 Kč. Možnosti komerčního rybolovu využívá 41,72 % registrovaných rybářů, za tuto službu každý z nich zaplatí v průměru 2 998 Kč. Na rybářskou výbavu každý český rybář ročně vynaloží průměrně 20 129 Kč. Motorové vozidlo k cestování za rybolovem využívá 85,54 % rybářů, veřejnou dopravu 1,56 %, chůzi nebo jízdní kolo 10,48 %. Průměrné roční výdaje za pohonné hmoty činí 4 803 Kč, za veřejnou dopravu 785 Kč. Největší počet rybářů (43,94 %) dojíždí za rybolovem na vzdálenost 10–50 km od svého bydliště. Za rybolovem do zahraničí cestovalo v posledních pěti letech 21,16 % rybářů s průměrnými náklady 10 322 Kč, nejvíce cest (26,53 %) směřovalo do Norska.

Pro 57,84 % našich rybářů je nejdůležitějším motivem k provozování sportovního rybolovu pobyt v přírodě, 19,71 % rybářů přináší největší uspokojení z rybolovu ulovení velkého množství ryb ke konzumnímu využití. V pohledu na současnou právní úpravu pravidel rybolovu mírně převažuje názor, že je příliš komplikovaná (44,98 % rybářů), za vyváženou ji považuje 39,71 % lovců.

Na mimopstruhových vodách bylo v roce 2016 jedenkrát až dvakrát kontrolováno rybářskou stráží 38,64 % rybářů, na pstruhových vodách ve stejné frekvenci 20,61 %. S kontrolou se v roce 2016 nesetkalo 26,80 % lovcích na mimopstruhových vodách ani 71,93 % lovcích na pstruhových vodách.

S ochranou kormorána velkého nesouhlasí 88,92 % rybářů, s ochranou volavky popelavé 61,96 % rybářů. Ochranu vydry říční schvaluje 38,79 % sportovních rybářů.

Informace o činnosti mateřského pobočného spolku si přeje 35,12 % rybářů získávat z internetových stránek, 39,25 % elektronickou poštou, 16,17 % na členských schůzích a 9,02 % listovní poštou. Rybářský tisk pravidelně sleduje 60,14 % rybářů, a dalších 34,78 % nepravidelně. Internet jako informační zdroj nevyužívá 7,22 % respondentů.

Srovnání studie z roku 2009 se studií z roku 2003

Struktura rybářů podle věkového období, kdy začínají se sportovním rybolovem, se prakticky nemění. Výrazný nárůst podílu na získávání nových členů zaznamenala osvětová činnost rybářských organizací. Rozložení sportovních rybářů do vymezených sociálních skupin se příliš nezměnilo (na poslední místo poklesla kategorie studentů, snížení o 3,6 %). Zastoupení rybářů v příjmových skupinách doznalo posun k vyšším kategoriím.

Podíl sportovních rybářů realizujících rybolov na mimopstruhových vodách se dále zvýšil o 8,8 %, na pstruhových vodách poklesl o 13,2 %. Celkový průměrný roční počet docházek (bez rozlišení kategorií mimopstruhových a pstruhových vod) poklesl z 62 na 53. Mezi oblíbenými způsoby rybolovu dále posílila položená (o 6,8 %). V úlovcích rybářů pokleslo zastoupení pstruha obecného (o 3,8 %) a lipana podhorního (o 1,5 %). Roční množství přivlastněných ryb na jednoho rybáře pokleslo o 4,6 kg. Podíl sportovních rybářů, kteří konzumují ryby pouze jedenkrát až dvakrát měsíčně, stoupl o 7,1 %, u častější konzumace ryb je zaznamenán pokles ve všech kategoriích. Podíl rybářů, kteří nekonzumují ryby vůbec, zůstává prakticky na stejné úrovni.

Podíl rybářů nakupujících roční mimopstruhovou povolenku územního svazu zůstává zachován, ustálený počet zájemců nakupuje také celorepublikovou povolenku, u celosvazových ročních povolenek dochází k mírnému nárůstu o 4,3 %. U pstruhových ročních povolenek územního svazu je vykazován mírný pokles o 2,7 %, u celosvazových ročních mírný nárůst o 2,8 %, roční celorepublikovou povolenku využívá rovněž ustálený počet zájemců.

Možnosti komerčního rybolovu aktuálně využívá o 14 % více zájemců a každý rybář za tuto službu v roce 2008 zaplatil o 729 Kč více než v roce 2002 (celorepublikově tento nárůst představuje 154,7 mil. Kč). Na rybářskou výbavu každý rybář vynaložil v roce 2008 o 3 371 Kč více než v roce 2002, což celostátně představuje zvýšení o 1,12 miliardy Kč.

Za rybolovem na naše tuzemské vody cestuje motorovým vozidlem o 7,2 % rybářů více, skupina využívající jízdní kolo nebo pěší chůzi poklesla o 8,1 %, minimální využívání veřejné hromadné dopravy pokleslo o dalších 0,6 %. Roční výdaje za pohonné hmoty se zvýšily o 902 Kč a za veřejnou dopravu o 198 Kč. Za rybolovem do zahraničí cestovalo v posledních pěti letech o 3,8 % rybářů více a průměrné náklady na cestujícího rybáře se zvýšily o 9 327 Kč (tj. o 1 865 Kč ročně). Počet navštívených zemí vzrostl z 30 na 56. Nejvíce navštěvovanou zemí zůstává Norsko, ale na třetí místo se posunulo Maďarsko.

Počet rybářů, pro které je nejdůležitějším motivem k provozování sportovního rybolovu pobyt v přírodě, zůstává zachován. Rozhodujícím způsobem poklesla četnost skupiny, která je motivována ulovením velkého množství ryb ke konzumním účelům, a to o 15,2 %. O 9,9 % poklesl počet rybářů považujících současnou úpravu pravidel rybolovu za vyváženou.

Pokud jde o státní ochranu rybožravých predátorů, prohlubuje se nesouhlas s přetrvávající ochranou kormorána (o 8,9 % respondentů). V případě vydry přetrvává spíše opačný postoj, avšak oproti roku 2002 se skupina rybářů podporujících její ochranu snížila o 8,3 %.

Srovnání studie z roku 2017 se studií z roku 2009

Do roku 2016 vzrostl podíl rybářů, kteří začali se sportovním rybolovem ve věku do 10 let, o 12,03 %. Podíl osvětové činnosti pobočných rybářských spolků na získávání nových členů se propadl na zanedbatelných 0,98 %. Změny v rozložení sportovních rybářů do vymezených sociálních a příjmových skupin nelze objektivně vyhodnotit, protože na tyto otázky neodpovědělo 35,74 % (respektive 38,09 %) respondentů.

Podíl sportovních rybářů realizujících rybolov na mimopstruhových vodách se dále zvýšil o 8,36 %, na pstruhových vodách se prakticky nezměnil (zanedbatelný nárůst o 0,88 %). Celkový průměrný roční počet docházek (bez rozlišení kategorií mimopstruhových a pstruhových vod) činí 53, takže již dále neklesal (identická hodnota jako v roce 2008). Mezi oblíbenými způsoby rybolovu dále posílila položená (o 4,80 %). V úlovcích rybářů dále mírně pokleslo zastoupení pstruha obecného (o 0,40 %) a lipana podhorního (o 0,51 %). Roční množství přivlastněných ryb na jednoho rybáře se od roku 2008 do roku 2016 zvýšilo o 4,9 kg. Podíl sportovních rybářů, kteří konzumují ryby pouze jedenkrát až dvakrát měsíčně, se příliš nezměnil (pokles o 1,53 %), ale skupina rybářů, kteří nekonzumují ryby vůbec, se zvýšila o 2,03 %.

Podíl rybářů nakupujících roční mimopstruhovou povolenku územního svazu se od roku 2008 do roku 2016 příliš nezměnil (mírný pokles – o 2,40 %). Nižší počet zájemců nakupuje celosvazovou roční povolenku (pokles o 4,77 %), a celorepublikovou roční povolenku pořizuje stejný počet rybářů. U pstruhových ročních povolenek územního svazu a ročních celorepublikových povolenek nebyla vykázána žádná změna, u počtu nakupovaných celosvazových ročních povolenek byl zaznamenán pokles o 5 %.

Možnosti komerčního rybolovu aktuálně využívá o 8,79 % více zájemců ve srovnání s předchozím hodnoceným obdobím, a každý rybář za tuto službu v roce 2016 zaplatil o 622 Kč více než v roce 2008 (celorepublikově tento nárůst představuje 137,3 mil. Kč). Na rybářskou výbavu každý rybář vynaložil v roce 2016 o 12 015 Kč více než v roce 2008, což celostátně představuje zvýšení o 3,68 miliardy Kč.

Za rybolovem na naše tuzemské vody cestuje motorovým vozidlem o 5,34 % rybářů více, skupina využívající jízdní kolo nebo pěší chůzi poklesla o 4,66 %. Roční výdaje za pohonné hmoty se zvýšily o 1 268 Kč a za veřejnou dopravu poklesly o 111 Kč. Za rybolovem do zahraničí cestovalo v posledních pěti letech o 4,84 % rybářů více, ale průměrné náklady na cestujícího rybáře poklesly o 22 977 Kč (tj. o 4 596 Kč ročně). Počet navštívených zemí se prakticky nezměnil (pokles z 56 na 53). Nejvíce navštěvovanou zemí zůstává Norsko, ale je oproti roku 2008 zaznamenán pokles o 7,78 %. Na druhé místo se zařadila Itálie a na třetí místo Španělsko.

Počet rybářů, pro které je nejdůležitějším motivem k provozování sportovního rybolovu pobyt v přírodě, se příliš nezměnil (nárůst o 1,47 % na 57,84 %). Na druhé místo se však posunula skupina, která je motivována ulovením velkého množství ryb ke konzumním účelům (19,71 % rybářů). To představuje ve srovnání s rokem 2008 zvýšení o 18,22 %, a dokonce překonání vysokého počtu z roku 2002 (16,59 %).

O 13,81 % se zvýšil počet rybářů považujících současnou úpravu pravidel rybolovu za příliš komplikovanou.

Pokud jde o ochranu rybožravých predátorů, o dalších 4,79 % se zvýšil počet odpůrců kormorána, o 2,39 % volavky, a početnost skupiny rybářů podporujících ochranu vydry poklesla o 8,48 % na 38,79 %.

3. METODIKA ANKETNÍHO PRŮZKUMU A ZPRACOVÁNÍ ZÍSKANÝCH ÚDAJŮ

Pro uskutečnění průzkumu připravil zpracovatel studie ve spolupráci se zadavatelem anketní dotazník, který obsahoval v konečné odsouhlasené verzi 30 otázek z různých okruhů problematiky sportovního rybolovu a 4 otázky personálního charakteru (viz příloha studie). Poté bylo přistoupeno k jeho distribuci mezi sportovní rybáře. Do ankety byli zapojeni rybáři ze všech územních svazů Českého rybářského svazu, Moravského rybářského svazu a pravděpodobně i část rybářů ze samostatných rybářských spolků a neorganizovaných rybářů. Dotazníky byly distribuovány s využitím abonentní sítě časopisu Rybářství. Kromě tištěných dotazníků byl tento dotazník k dispozici také v elektronické podobě na webových stránkách ČRS a MRS pro další zájemce, takže převážná část odpovědí byla získána elektronickou cestou.

Zpracovatelé získali celkem 4 711 částečně nebo úplně vyplněných dotazníků, z nichž 27 bylo vyřazeno před dalším zpracováním. Vyřazení se týkalo pouze duplicitních elektronických dotazníků. Do vlastní studie tedy bylo zahrnuto 4 684 respondentů (1 247 listinných dotazníků, 3 437 elektronických dotazníků), tj. 1,48 % sportovních rybářů registrovaných v ČR. Soubor získaných odpovědí byl počítačově zpracován s využitím modifikované verze programu Excel.

Z uvedeného počtu respondentů bylo 2 935 (62,66 %) mužů a pouze 78 (1,67 %) žen, 1 671 respondentů (35,67 %) pohlaví nevedlo. Věkové rozpětí respondentů se pohybovalo od 7 do 88 let, průměrný věk účastníků ankety dosahoval 46 let (podrobněji věkové skupiny respondentů v grafu č. 21 přílohy). V anketním průzkumu byli zastoupeni sportovní rybáři ze všech správních krajů České republiky. Nejvíce respondentů bylo získáno (v sestupném pořadí) z krajů: Středočeský (17,45 %), Hlavní město Praha (9,68 %), Jihomoravský (9,47 %), Moravskoslezský (8,91 %), Jihočeský (8,43 %), Ústecký (7,42 %), Plzeňský (7,21 %) a Vysočina (6,10 %). U ostatních krajů kolísalo zastoupení účastníků ankety od 5,34 % (Olomoucký) do 2,29 % (Karlovarský). Podrobně je zastoupení krajů podle počtu respondentů uvedeno v grafu č. 22 přílohy.

Z hlediska sociální příslušnosti respondentů se ankety zúčastnilo nejvíce sportovních rybářů ze skupiny zaměstnanců (36,29 %), dále z kategorie důchodců (14,82 %), podnikatelů (7,49 %), a studentů (4,95 %). Sociální skupiny bez zaměstnání a v domácnosti představovaly zanedbatelný podíl (podrobněji graf č. 23 přílohy). Tomuto sociálnímu rozvrstvení respondentů odpovídají také příjmové skupiny, uvedené v grafu č. 24 přílohy. Měsíční příjem do 10 000 Kč uvedlo 6,17 % účastníků ankety, příjem v rozpětí 10 000–20 000 Kč 27,20 %, příjem v rozpětí 20 000–30 000 Kč 18,79 %, příjem v rozpětí 30 000–40 000 Kč 6,11 % respondentů a příjem nad 40 000 Kč 3,65 % respondentů. Přibližně 65 % respondentů náleží do nejnižší a střední příjmové skupiny. Sociální příslušnost však neuvedlo 35,74 % respondentů a měsíční příjem 38,09 % respondentů, kteří tyto údaje striktně považují za důvěrné.

Srovnání studie z roku 2009 se studií z roku 2003

Anketní otázky z problematiky sportovního rybolovu byly rozšířeny o sedm dalších. Dotazníky byly přístupné i v elektronické formě a listinné dotazníky byly navíc distribuovány předplatitelům časopisu Rybářství. Do studie bylo zahrnuto o 5 476 dotazníků více než v roce 2003. Podíl žen, které se zapojily do ankety, vzrostl o 4,04 %. Věkový průměr účastníků ankety zůstává zachován. V pořadí krajů s nejvyšším počtem respondentů se na druhé místo posunul Jihomoravský kraj, Hlavní Město Praha pokleslo na třetí místo a čtvrté až šesté místo obsadily s minimálním rozdílem účastníků ankety kraje Ústecký, Vysočina a Jihočeský.

Srovnání studie z roku 2017 se studií z roku 2009

Anketní otázky z problematiky sportovního rybolovu byly rozšířeny o čtyři další, takže dotazník v konečné verzi obsahoval 30 těchto otázek a další 4 otázky personálního charakteru. Dotazníky byly přístupné především v elektronické formě, listinné dotazníky byly distribuovány pouze předplatitelům časopisu Rybářství. Do studie bylo zahrnuto o 2 262 dotazníků méně než v roce 2009. Podíl žen, které se zapojily do ankety, poklesl o 4,14 %. Věkový průměr účastníků ankety se mírně zvýšil na 46 let. V pořadí krajů s nejvyšším počtem respondentů se na druhé místo posunulo Hlavní Město Praha, Jihomoravský kraj poklesl na třetí místo, nejméně respondentů bylo z krajů Zlínský, Pardubický, Liberecký a Karlovarský.

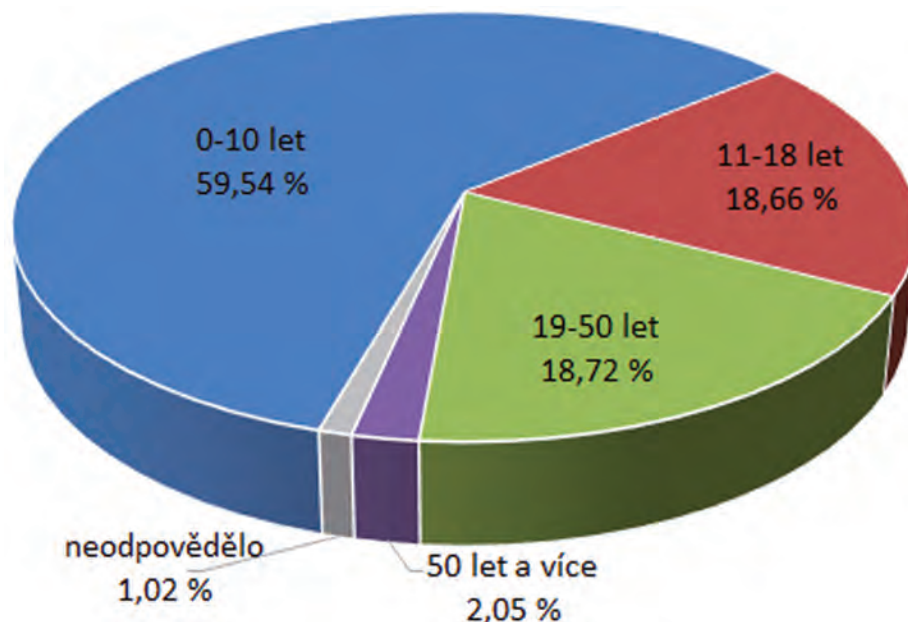
4. VÝSLEDKY

4.1. Věková a sociální struktura sportovních rybářů v ČR

Plných 59,54 % rybářů začalo se sportovním rybolovem ve věku do 10 let a dalších 18,66 % ve věku od 11 do 18 let. To znamená, že v mladistvém věku (do 18 let) se sportovním rybolovem začíná 78,20 % rybářů, v aktivním věku (19–50 let) 18,72 % a v předdůchodovém a důchodovém věku (nad 50 let) již pouze 2,05 %. Nejsilnějším impulzem pro většinu začínajících rybářů je příklad (rybář) v rodině. Takto zahájilo kariéru sportovního rybáře 47,26 % současných rybářů. Hned na druhém místě je to samostatné aktivní rozhodnutí (30,37 %) a na třetím místě vliv rybařících přátel (20,86 % respondentů). Zanedbatelný vliv má na získávání nových rybářů osvětová činnost jednotlivých pobočných spolků, které přivedly ke sportovnímu rybolovu 0,98 % respondentů.

Graf č. 1: Věkový interval, v němž začínají čeští občané sportovně rybařit

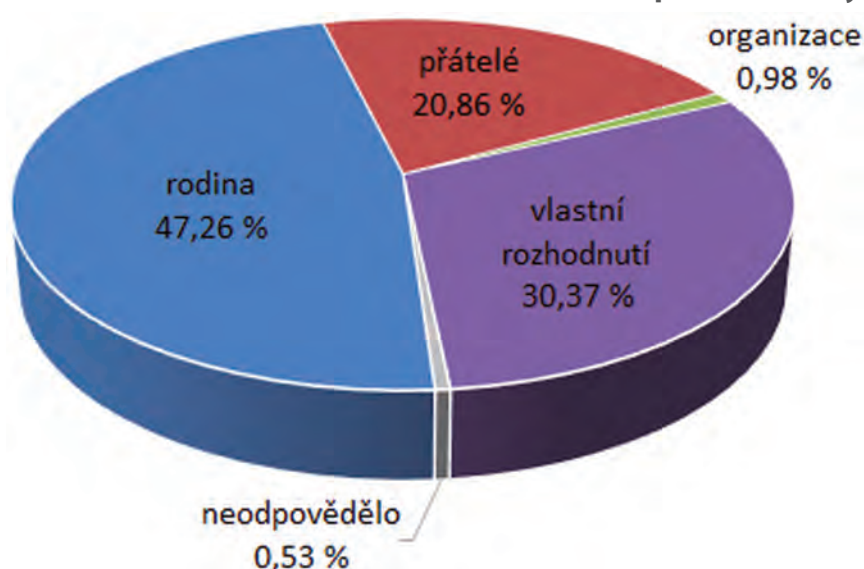
Z hlediska analýzy věkové struktury aktivních sportovních rybářů se ukazuje, že jejich početnost ve věkových skupinách postupně stoupá, až do dosažení hranice středního věku (21,80 % v kategorii 30–39 let), potom dochází k postupnému poklesu, s výjimkou mírného nárůstu ve věkové kategorii 60–69 let, až k nejvyšší věkové kategorii (18,52 % ve věku 40 až 49 let, 14,46 % ve věku 50–59 let, 18,08 % ve věku 60–69 let, 6,79 % ve věku 70–79 let a 0,78 % u osmdesátiletých a starších).

Z hlediska příslušnosti k sociálním skupinám provozuje sportovní rybolov nejvíce občanů v kategorii zaměstnanců (36,29 %), důchodců (14,82 %), dále podnikatelů (7,49 %) a studentů (4,95 %). Sociální příslušnost ale nevedlo 35,74 % respondentů. Rozhodující podíl sportovních

rybářů patří k nejnižší a nižší příjmové skupině (33,37 % s měsíčním příjmem do 20 000 Kč), příjmová skupina v rozmezí 20 000–30 000 Kč dosahuje podílu 18,79 %, a vyšší příjmové skupiny nad touto hranicí 9,76 %. S tím koresponduje i příslušnost k sociálním skupinám, kdy zaměstnanci, důchodci, studenti a nezaměstnaní představují 56,49 % všech sportovních rybářů (skupina bez zaměstnání se však podílí pouze 0,43 %). Měsíční příjem nevedlo 38,09 % respondentů.

Graf č. 2: Prvotní motivace k rozhodnutí věnovat se sportovnímu rybolovu

Srovnání studie z roku 2009 se studií z roku 2003

Struktura rybářů podle věkového období, kdy začínají se sportovním rybolovem, se prakticky nemění. Stejně zůstávají i impulzy, které je k rybolovu přivádějí, pouze vliv rybařících přátel se posunul na druhé místo před samostatné aktivní rozhodnutí. Výrazný nárůst podílu na získávání nových rybářů však zaznamenala osvětová činnost rybářských organizací (ve srovnání s rokem 2002 nárůst z 1,31 % na 14,12 %).

Rozdělení početnosti sportovních rybářů ve věkových skupinách se posunulo ve prospěch kategorie 30–39 let, nejpočetnější kategorie 50–59 let v předchozí studii zaznamenala pokles o 5,96 % (z 22,83 % na 16,87 %).

Rozložení sportovních rybářů do vymezených sociálních skupin se příliš nezměnilo. Nejpočetnější zůstává kategorie zaměstnanců (nárůst o 2 %), důchodců (pokles o 3 %) a podnikatelů (nárůst o 1,3 %). Na poslední místo však poklesla kategorie studentů (pokles o 3,6 %), což zřejmě souvisí s poklesem počtu organizovaných rybářů ve věku do 18 let ze 70 000 v roce 2002 na 41 000 v roce 2008.

Zastoupení rybářů v příjmových skupinách doznalo posun k vyšším kategoriím. Jejich podíl v příjmových skupinách do 20 000 Kč se snížil o 17,5 %, příjmová kategorie v rozmezí 20 000–30 000 Kč posílila o 14,7 % a nejvyšší příjmové skupiny o 3,9 %.

Srovnání studie z roku 2017 se studií z roku 2009

Podíl rybářů, kteří začali se sportovním rybolovem ve věku do 10 let, se ve srovnání s rokem 2008 zvýšil o 12,01 %, kategorie od 11 do 18 let zůstává na stejné úrovni. Podíl začínajících rybářů ve věku do 18 let vzrostl o 11,91 %, ve věkové kategorii 19–50 let poklesl o 7,83 % a podíl kategorie v předdůchodovém věku se nezměnil. Na základě příkladu v rodině zahajuje rybářskou kariéru o 7,66 % respondentů více, na druhé místo se posunulo samostatné aktivní rozhodnutí (nárůst o 13,15 %), vliv přátel se posunul na třetí místo s poklesem o 5,58 %. Velmi výrazně se propadla osvětová činnost rybářských spolků v získávání nových členů (pokles ve srovnání s rokem 2008 ze 14,12 % na 0,98 %, což představuje pokles ještě pod úroveň roku 2002).

Početnost věkových skupin aktivních sportovních rybářů se oproti roku 2008 prakticky nezměnila, s výjimkou nárůstu ve skupině 60–69 let o 5,15 % a ve skupině 70–79 let o 3,32 %. Toto zvýšení pravděpodobně souvisí s obecným trendem stárnutí populace, vyvolaným rostoucím věkem dožití.

Z hlediska příslušnosti k sociálním skupinám stále provozuje sportovní rybolov nejvíce občanů v kategorii zaměstnanců, ale jejich podíl se od roku 2008 snížil o 18,65 %. Podíl důchodců poklesl o 2,33 %, podnikatelů o 5,50 % a studentů o 4,23 %. Počet rybářů v nejnižší příjmové skupině (do 20 000 Kč měsíčně) od roku 2008 poklesl o 31,51 %, v příjmové skupině 20 000–30 000 Kč o 2,61 %, početnost vyšší příjmové skupiny se zvýšila o 1,14 %. Údaje o příslušnosti k sociálním skupinám a příjmovým kategoriím jsou však ovlivněny skutečností, že vysoký podíl respondentů (35,74 %, respektive 38,09 %) na tuto otázku neodpověděl s odůvodněním, že se jedná o osobní údaj.

4.2. Vlastní rybolov, dosahované úlovky a konzumace ulovených ryb

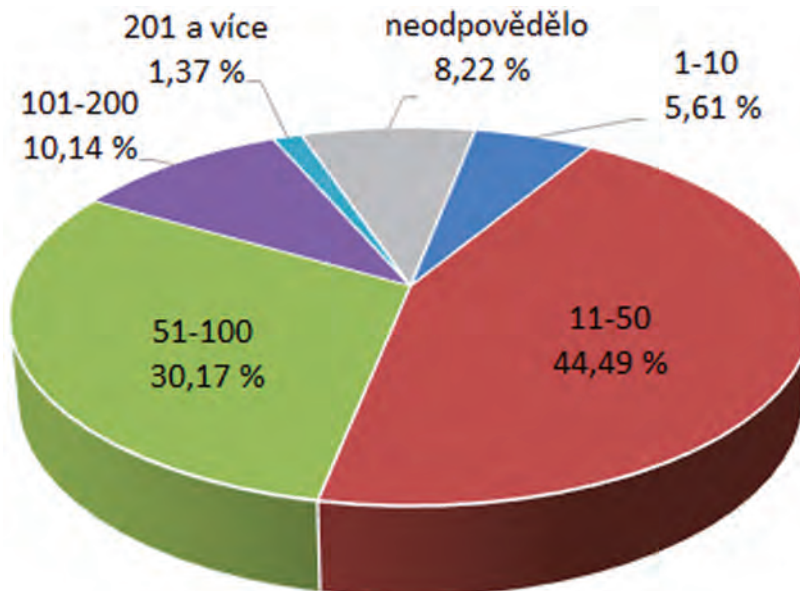
V souladu s očekáváním se stále potvrzuje, že naši sportovní rybáři realizují rybolov nejčastěji na mimopstruhových vodách (96,76 % lovicích), na pstruhových vodách jen 14,54 %, a rybolov na obou typech vod vykonává 12,60 % rybářů. Většina pstruhařů tedy zároveň loví ryby také na vodách mimopstruhových (Pouze pstruhovou povolenku si pořizuje 1,94 % rybářů a pouze mimopstruhovou 84,16 % rybářů.). Z hlediska vodních útvarů mimopstruhových vod je nejvíce docházek k rybolovu (37,56 %) realizováno na říčních tocích (tekoucí vody v pravém smyslu slova) a na ostatních vodních plochách (33,45 %, rybníky a závlahové nádrže zařazené do rybářských revírů, odstavená říční ramena, zatopená šterkopískoviště, důlní propadliny apod.). Následují údolní (přehradní) nádrže (26,82 %) a potoky (2,17 %). Rybářský tlak na vodní útvary pstruhových vod odpovídá struktuře našich pstruhových revírů, které jsou tvořeny převážně říčními úseky pstruhového a lipanového pásma (včetně sekundárních pstruhových revírů pod údolními nádržemi) a poměrně hustou sítí pstruhových potoků, kdežto stojaté vody pstruhového charakteru u nás prakticky chybí. Na pstruhových vodách je tak 59,82 % docházek k rybolovu realizováno na říčních tocích, 23,44 % na potocích, 5,85 % na údolních nádržích, a jen 10,89 % na ostatních vodních plochách.

V průběhu roku 44,49 % rybářů uskuteční 11–50 docházek k vodě, 30,17 % rybářů 51 až 100 docházek, 10,14 % rybářů 101–200 docházek, do 10 docházek 5,61 % rybářů, a přes 200 docházek jen 1,37 % rybářů. Na mimopstruhových vodách činí průměrný roční počet docházek na jednoho rybáře 50, na pstruhových vodách 28 (celkový průměr bez rozlišení kategorií mimopstruhových a pstruhových vod je 53 docházek na rybáře a rok).

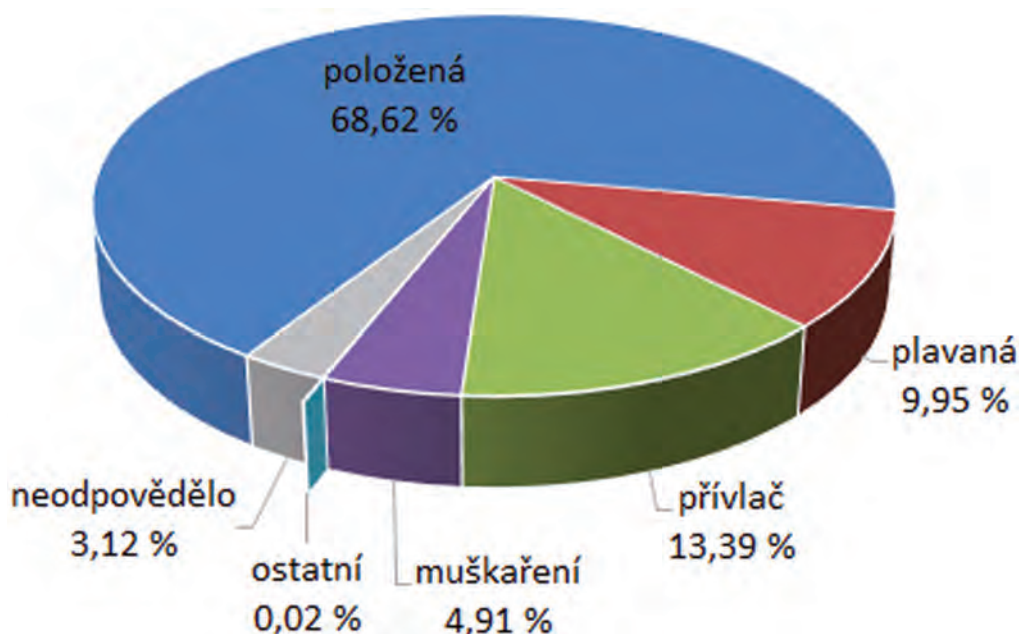
Mezi oblíbenými způsoby rybolovu (opět v souladu s očekáváním) jednoznačně dominuje položená (68,62 % rybářů), na druhém místě je to přívlač (13,39 % rybářů) a na třetím místě plava-

ná (9,95 % rybářů). Rybolovnou metodu muškaření upřednostňuje 4,91 % rybářů (a 3,12 % respondentů otázku nezodpovědělo). Preferovaným typům revírů, vodním útvarům i způsobům rybolovu rovněž odpovídá preference v lovu konkrétních druhů ryb. Nejvyhledávanějším rybím druhem je jednoznačně kapr obecný (63,58 % rybářů), následuje candát obecný (9,17 %), štika obecná (5,84 %), sumec velký (3,95 %), pstruh obecný (3,19 %), okoun říční (2,12 %), amur bílý (1,48 %), parma obecná (1,19 %), cejn velký (0,93 %), lipan podhorní (0,88 %) a pstruh duhový (0,74 %).

Graf č. 3: Ročně realizované docházky k vodě MP + P

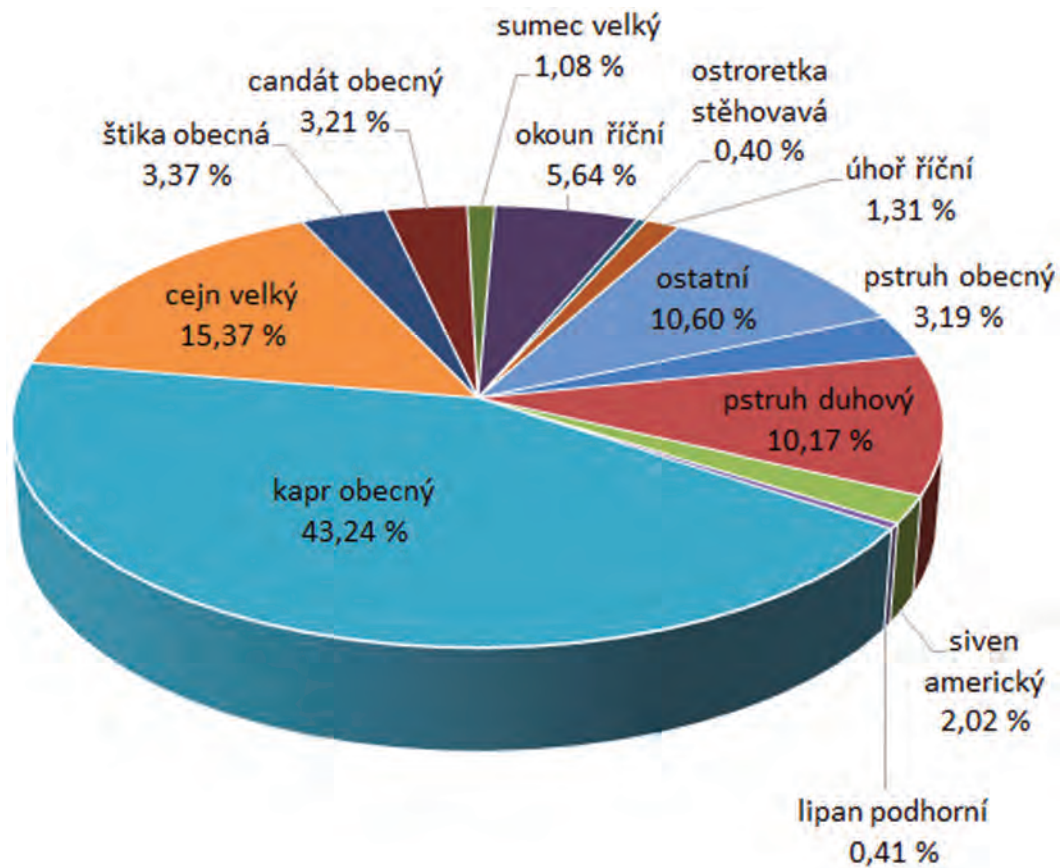

Graf č. 4: Preferované způsoby rybolovu

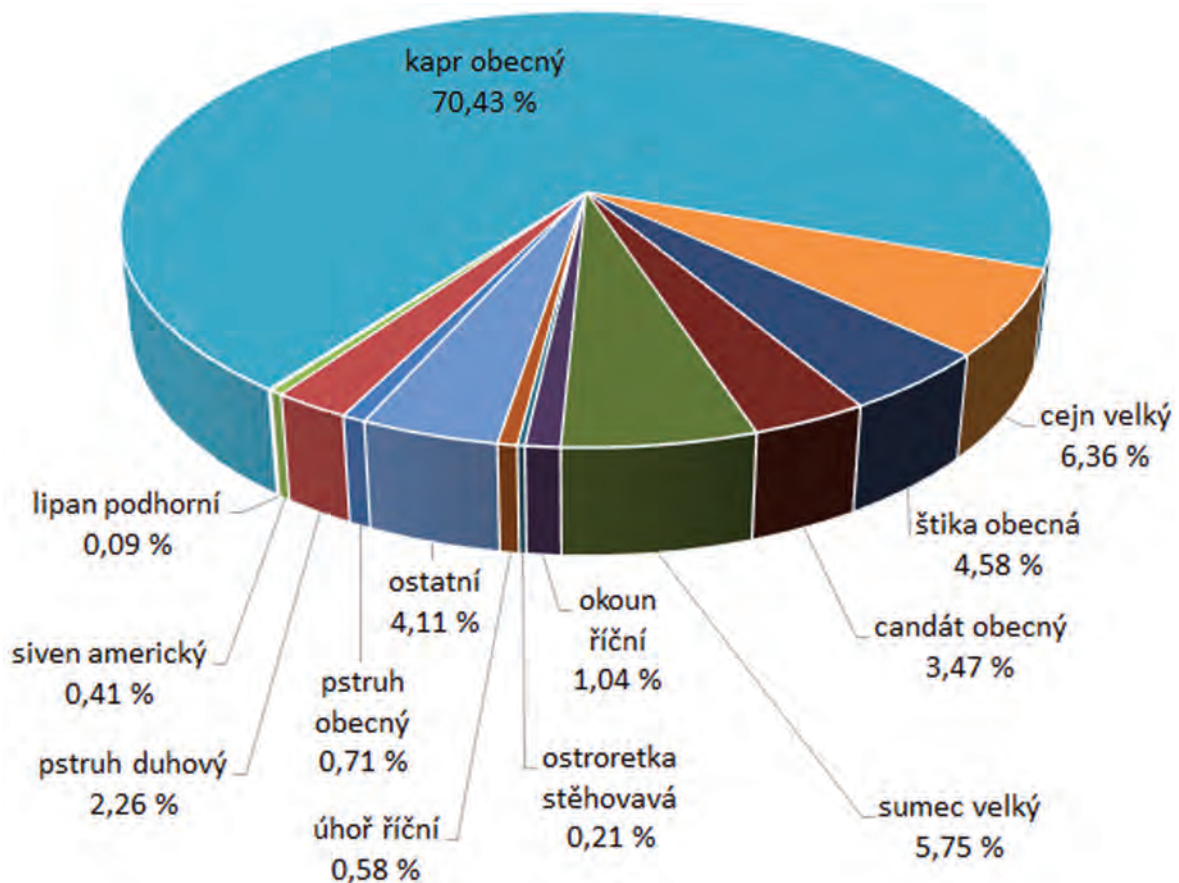

Nejvíce loveným rybím druhem z deklarovaných úlovků je jednoznačně kapr obecný (43,24 % kusových a 70,43 % hmotnostních úlovků), potom cejn velký (15,37 % a 6,36 %), pstruh duhový (10,17 % a 2,26 %), dále okoun říční (5,64 % a 1,04 %), štika obecná (3,37 % a 4,58 %), candát obecný (3,21 % a 3,47 %), pstruh obecný (3,19 % a 0,71 %), „ostatní“ druhy (10,60 % a 4,11 %), úhoř říční (1,31 % a 0,58 %) a lipan podhorní pouze (0,41 % a 0,09 %).

Graf č. 5a: Kusové zastoupení rybích druhů v ročních úlovcích sportovních rybářů

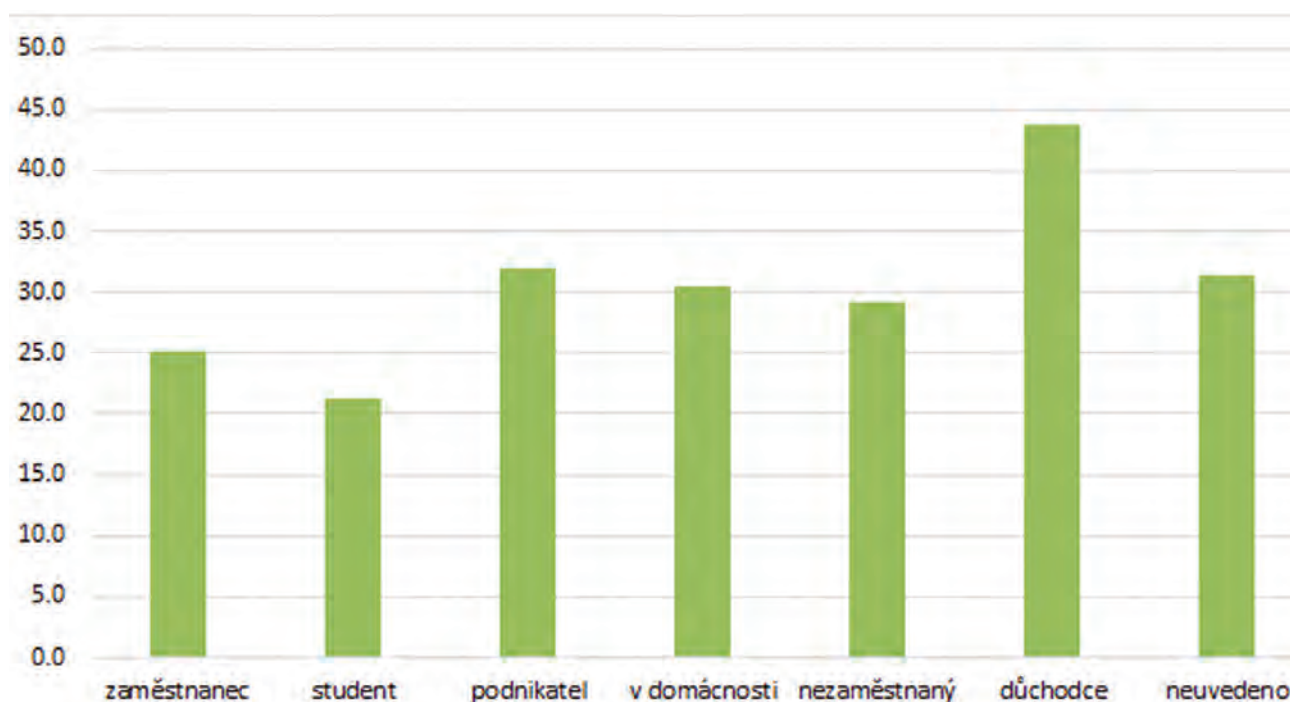

Graf č. 5b: Hmotnostní zastoupení rybích druhů v ročních úlovcích sportovních rybářů

V průběhu roku si alespoň jednu rybu z ulovených ponechá 78,48 % rybářů, průměrné roční množství přivlastněných ryb na jednoho rybáře představuje přibližně 19 kusů a 30,5 kg. Při započtení i skupiny rybářů, kteří žádných úlovků nedosáhli, nebo ulovené ryby pouštějí, se průměrný roční úlovek snižuje na 15 kusů a 23,9 kg. Roční suma přivlastněných úlovků se však výrazněji diferencuje podle příslušnosti k sociálním skupinám. Nejvíce ulovených ryb si ponechají rybáři důchodci (94,82 % rybářů z této skupiny), a to 43,8 kg, tato sociální skupina představuje 14,82 % sportovních rybářů. Za ně se řadí kategorie podnikatelů, z nichž 81,77 % si ročně ponechá v průměru 32 kg ulovených ryb (7,49 % sportovních rybářů). Relativně velké množství ulovených ryb si ponechávají také rybáři z kategorie nezaměstnaných, 85 % rybářů z této skupiny si ročně přivlastní v průměru 29,3 kg úlovků (jen 0,43 % sportovních rybářů). Na nejnižší a prakticky stejné úrovni se z hlediska přivlastněných úlovků pohybují sportovní rybáři z kategorií zaměstnanců (25,1 kg, největší skupina sportovních rybářů – 36,29 %) a studentů (21,2 kg, 4,95 % sportovních rybářů).

Graf č. 6: Množství ulovených ryb (v kg na osobu a rok), které si jednotlivé sociální skupiny rybářů ponechají

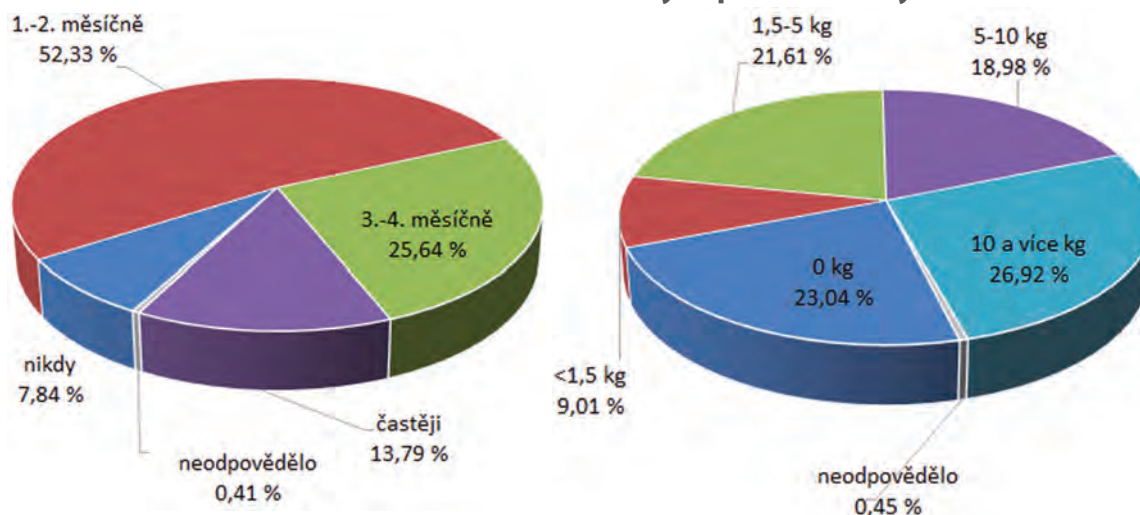
rybář	počet	přivlastnilo rybu	%	průměr z přivlastnilo	průměr z celk. počtu
zaměstnanec	1 701	1 387	81,54	30,8	25,1
student	232	184	79,31	26,7	21,2
podnikatel	351	287	81,77	39,1	32,0
v domácnosti	13	12	92,31	33,1	30,6
nezaměstnaný	20	17	85,00	34,4	29,3
důchodce	695	659	94,82	46,1	43,8
neuvedeno	1 672	1 278	76,44	41,1	31,4

Podíl ryb v jídelníčku českých občanů je velmi nízký a v celostátním průměru dosáhl v roce 2015 pouze 4 kg na osobu (údaj Ministerstva zemědělství), přičemž sladkovodní ryby z toho tvo-

řily 1,4 kg. To je množství hluboko pod zdravotně doporučeným limitem WHO (Světová zdravotnická organizace) – 17 kg, i hluboko pod průměrným množstvím konzumovaným v zemích EU – 21,9 kg na osobu a rok.

V případě sportovních rybářů a jejich rodin jsme očekávali podstatně vyšší podíl ryb v jídelníčku než u ostatních občanů, což se však potvrzuje pouze částečně. Největší část sportovních rybářů (52,33 %) konzumuje ryby (jedná se o ryby sladkovodní i mořské, ulovené i koupené) pouze jedenkrát až dvakrát měsíčně, 7,84 % sportovních rybářů dokonce nejí ryby vůbec. Jen 25,64 % rybářů konzumuje ryby třikrát až čtyřikrát měsíčně a 13,79 % rybářů ještě častěji.

Graf č. 7: Frekvence konzumace ryb sportovními rybáři

Z vlastních úlovků zkonzumovalo v průběhu roku méně než 1,5 kg ryb 9,01 % rybářů, 1,5 až 5 kg ryb 21,61 % rybářů, 5–10 kg ryb 18,98 % rybářů a více než 10 kg ryb 26,92 % rybářů.

Pokud jde o celkovou konzumaci ryb (ulovených i zakoupených, sladkovodních i mořských), jsou uváděné hodnoty poněkud optimističtější. Méně než 5 kg ryb ročně zkonzumovalo 30,70 % rybářů (tato skupina zřejmě konzumuje pouze vlastní úlovky), 5 až 10 kg 23,72 % rybářů a nad 10 kg již 39,58 % rybářů.

Srovnání studie z roku 2009 se studií z roku 2003

Podíl sportovních rybářů realizujících rybolov na mimopstruhových vodách se dále zvýšil o 8,8 %, avšak na úkor poklesu zájmu o rybolov na pstruhových vodách (o 13,2 %).

Z hlediska zájmu o jednotlivé typy mimopstruhových vod se na první místo posunuly říční toky (nárůst o 5,2 %). Tento zvýšený zájem se projevuje také v případě pstruhových říčních toků (nárůst o 4,1 %), avšak na úkor zájmu o lov na pstruhových potocích, kde došlo k jeho snížení o 6,1 % (snížení návštěvnosti pstruhových potoků může souviset s jejich více rozkolísaným hydrologickým režimem v posledních letech v důsledku klimatických změn).

Pokud jde o rybářský tlak vyjádřený počtem ročních docházek k vodě, byl zaznamenán pokles o 8,1 % u frekvence 11–50 docházek, pokles o 3,4 % u frekvence 51–100 docházek a o 4,9 % u frekvence 101–200 docházek. Celkový průměrný roční počet docházek (bez rozlišení kategorií mimopstruhových a pstruhových vod) poklesl z 62 na 53. Na mimopstruhových vodách byl zaznamenán pokles o 1 docházku ročně, na pstruhových vodách zvýšení o 3 docházky.

Mezi oblíbenými způsoby sportovního rybolovu svoje dominantní postavení dále posílila položená (o 6,8 %). Zájem o plavanou zaznamenal mírný pokles (o 5,6 %), zájem o lov přívlačí se nezměnil a zájem o muškaření poklesl o 3,7 %.

Pořadí v zastoupení nejvíce lovených druhů ryb zůstává prakticky stejné, a to i v podílu ročních kusových úlovků. Výrazně však pokleslo zastoupení pstruha obecného (o 3,8 %), a zejména lipana podhorního (o 1,5 %), jehož podíl v kusových úlovcích rybářů již poklesl na 0,9 %.

Počet rybářů, kteří si během roku ponechají alespoň jednu ulovenou rybu, vzrostl o 2,9 %, avšak množství přivlastněných ryb na jednoho rybáře pokleslo o 4,6 kg. Proporce v diferenciaci přivlastňovaných úlovků podle sociálních skupin zůstává zachována. V kategorii nezaměstnaných však toto roční množství vzrostlo o 66,3 kg (naštěstí jde pouze o 1,01 % rybářů) a u kategorie důchodců zůstává na stejné úrovni (ale podíl ve skupině vzrostl o 9,7 %). Ve skupině podnikatelů roční suma přivlastněných úlovků poklesla o 7 kg, v kategorii zaměstnanců o 5,9 kg a v kategorii studentů o 12,2 kg. S výjimkou skupiny nezaměstnaných (a popřípadě studentů) jsou však tyto rozdíly příliš malé, než aby z nich mohly být vyvozovány významnější trendy, spíše půjde o meziroční fluktuaci úlovků v závislosti na klimatických podmínkách.

Podíl sportovních rybářů konzumujících ryby (sladkovodní i mořské, ulovené i koupené) pouze jedenkrát až dvakrát měsíčně mírně vzrostl (o 7,1 %), přitom podíl rybářů, kteří nejedí ryby vůbec, zůstává prakticky na stejné úrovni. Počet rybářů konzumujících ryby třikrát až čtyřikrát měsíčně poklesl o 3,6 % a skupina s ještě častější konzumací ryb se snížila o 7,6 %. Ve srovnání s předchozí studií tedy dochází k mírnému poklesu, a to dokonce i v potravinovém využití vlastních úlovků ryb. Počet rybářů, kteří ročně zkonzumují méně než 5 kg ryb, totiž stoupl o 12,4 %, v kategorii 5–10 kg ryb poklesl o 1,9 %, v kategorii 10–15 kg ryb poklesl o 3,8 %, a ve skupině více než 15 kg se dokonce snížil o 11 %.

Srovnání studie z roku 2017 se studií z roku 2009

Ve srovnání s rokem 2008 vzrostl v roce 2016 o 8,36 % podíl rybářů, provozujících rybolov na mimopstruhových vodách. Podíl lovcích na pstruhových vodách se prakticky nezměnil (nárůst o 0,88 %), mírně se zvýšil počet rybářů lovcích na obou typech vod (o 1,33 %).

Na mimopstruhových vodách se mírně zvýšil počet docházek na říční toky (o 3,39 %), mírně poklesl na údolní nádrže (o 2,60 %), na ostatních typech mimopstruhových vod se frekvence rybolovu nezměnila. Na pstruhových vodách je také zaznamenáván mírný nárůst docházek na říční toky (o 3 %) a mírný pokles zájmu o pstruhové potoky (o 3,24 %), což pravděpodobně souvisí s častějším výskytem epizod náhlého sucha v rámci probíhající klimatické změny (některé pstruhové potoky dokonce během léta vysychají).

Z hlediska ročních docházek k vodě se od roku 2008 snížil o 3,23 % počet rybářů s frekvencí do 10 docházek a o 8,62 % s frekvencí 11–50 docházek, počet rybářů se 101 až 200 docházkami mírně stoupl o 2,10 %. Průměrný počet ročních docházek na jednoho rybáře poklesl na mimopstruhových vodách z 54 na 50 a na pstruhových vodách z 35 na 28.

Obliba lovu na položenou dále zvýšila svoji dominanci od roku 2008 o dalších 4,80 %, na druhé místo se posunula přívlač s nárůstem o 1,66 %, na třetí místo plavaná s poklesem o 2,98 %, a preference lovu na umělou mušku se prakticky nezměnila (zaznamenaný pokles od roku 2002 do roku 2008 se tedy zastavil).

Nejvyhledávanějším rybím druhem zůstává kapr obecný, následují candát obecný a štika obecná (prakticky beze změny podílu preferujících rybářů). Mírné zvýšení preference (o 3,14 %) bylo zaznamenáno u sumce velkého. Podíl kusových úlovků kapra se od roku 2008 dále zvýšil o 8,17 %, u druhého nejvíce loveného druhu cejna velkého došlo k mírnému poklesu o 4,79 %, na třetí místo postoupil pstruh duhový s nárůstem o 2,96 %, u okouna říčního byl zaznamenán pokles o 2,11 %, a podíl lipana se propadl na zcela zanedbatelné minimum (z 0,92 % v roce 2008 na 0,41 % v roce 2016). Podíly úlovků štiky

obecné, candáta obecného, pstruha obecného a úhoře říčního zůstávají zachovány bez výraznějších změn.

Roční množství přivlastněných úlovků na jednoho rybáře pokleslo od roku 2008 do roku 2016 z 29 kusů a 36,5 kg na 19 kusů a 30,5 kg, a počet rybářů, kteří si z úlovků ponechají alespoň jednu rybu, se snížil o 1,85 %. Při započtení rybářů, kteří nedosáhli žádných úlovků, nebo ulovené ryby pouštějí, došlo ve stejném období k poklesu průměrného ročního úlovku z 23 kusů a 25,6 kg na 15 kusů a 23,9 kg. Největší množství ulovených ryb si ponechají rybáři důchodci, ale od roku 2008 do roku 2016 došlo i zde k poklesu, a to ze 47,1 kg na 43,8 kg. Na druhé místo se posunula skupina podnikatelů (s poklesem z 35,8 kg na 32 kg) a na třetí místo z prvního se propadla od roku 2008 skupina nezaměstnaných, u nichž roční úlovek poklesl ze 122,9 kg na 29,3 kg (navíc se početnost této skupiny snížila z 1,01 % na 0,43 %). Na nejnižší úrovni z hlediska přivlastněných ryb zůstává skupina rybářů z kategorie zaměstnanců (pokles z 33,1 kg na 25,1 kg) a studentů (pokles z 26,4 kg na 21,2 kg).

Největší část sportovních rybářů konzumuje ryby pouze jedenkrát až dvakrát měsíčně a početnost této skupiny se dlouhodobě nemění (pokles od roku 2008 pouze o 1,53 %), podíl rybářů nekonzumujících ryby vůbec se zvýšil o 2,03 %. Počet rybářů, kteří jedí ryby třikrát až čtyřikrát měsíčně, se zvýšil pouze o 1,76 %, a těch konzumujících ryby ještě častěji o 2,68 %. Pokud jde o konzumaci vlastních úlovků, poklesl od roku 2008 o 7,61 % podíl rybářů s konzumací do 5 kg ročně, v kategorii 5–10 kg došlo k nárůstu konzumentů o 7,91 % a v kategorii přes 10 kg ročně ke zvýšení o 4,12 %. To ukazuje na mírný nárůst konzumace ulovených ryb během posledních 8 let, ale u celkové konzumace ryb (ulovených i zakoupených) se bohužel projevuje opačný trend. Méně než 5 kg ryb v roce 2016 zkonzumovalo o 9,81 % rybářů více, a přes 10 kg ryb o 12,10 % rybářů méně.

4.3. Očekávané trendy ve vývoji sportovního rybolovu

Tato otázka byla do předmětné studie poprvé zařazena v roce 2009 s cílem zjistit názor respondentů na některé požadované a často diskutované možnosti sportovního rybolovu, odrážející vývoj v některých evropských zemích, nebo praktikované v rámci poskytované služby rekreačního rybolovu na soukromých vodních plochách. Otázka zahrnovala přístup k přivlastňování úlovků („chyt a pust“), zavedení délkového omezení úlovků kapra (tzv. horní míra), ke změně zákonné úpravy umožňující lov pod ledem („na dírkách“), 24hodinového rybolovu, vyčlenění některých pstruhových revírů s lovem ryb výhradně na umělou mušku, a názor na zachování současných pravidel rybolovu.

Lov ryb bez přivlastňování úlovků by upřednostňovalo 50,30 % respondentů (rozhodně ano 24 %), opačný názor má 36,01 % rybářů (rozhodně ne 28,71 %), 13,68 % neodpovědělo nebo neví. Pro zavedení horní míry úlovků kapra se vyslovilo 81,66 % rybářů (rozhodně ano 46,88 %), proti je 10,53 % (rozhodně ne 8,82 %), 7,81 % neodpovědělo nebo neví. Povolení lovu ryb pod ledem by si přálo 48,55 % účastníků ankety (rozhodně ano 14,75 %), proti je 27,99 % respondentů (rozhodně ne 7,96 %), 23,46 % neodpovědělo nebo neví. Umožnění 24hodinového rybolovu upřednostňuje 74,12 % rybářů (rozhodně ano 46,52 %), proti jeho zavedení je 18,23 % respondentů (rozhodně ne 6,19 %), neodpovědělo nebo neví 7,65 %. Vyčlenění vybraných pstruhových revírů k výhradnímu lovu na umělou mušku by si přálo 22,10 % sportovních rybářů (rozhodně ano 13,77 %), opačný názor zastává 29,99 % rybářů (rozhodně ne 25,36 %), 47,90 % neodpovědělo nebo neví. Pro zachování současného stavu pravidel rybolovu bez jakýchkoliv změn se vyslovilo 22,40 % respondentů (rozhodně ano 3,91 %), proti zachování současného stavu 60,27 % (rozhodně ne 56,02 %), a 17,34 % respondentů neví, nebo na otázku neodpovědělo.

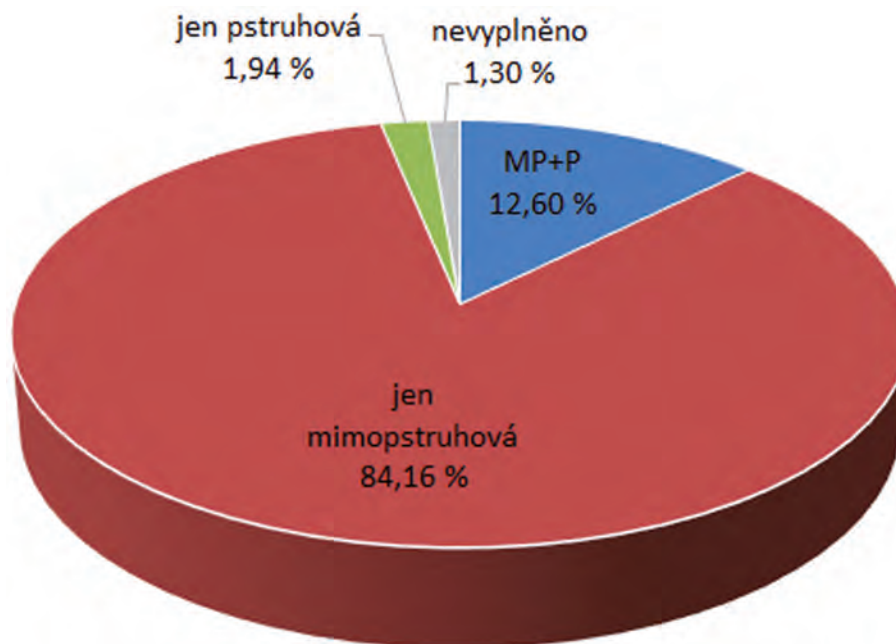
Srovnání se studií z roku 2009

Počet rybářů upřednostňujících lov bez přivlastňování úlovků aktuálně dosáhl 50,30 %, oproti roku 2008 se tedy zvýšil o 7,37 %, počet rybářů požadujících zavedení míry kapra se zvýšil o 9,63 %. Mírně také stoupl počet zájemců (o 5,49 %) o 24hodinový rybolov (aktuálně 74,12 % rybářů). Počet rybářů, kteří by chtěli lovit ryby pod ledem, zůstává stejný, rovněž se nezměnil počet respondentů, kteří by si přáli vyčlenění vybraných pstruhových revírů k výhradnímu lovu na umělou mušku. Mírně se zvýšil počet respondentů, kteří se vyslovují pro zachování současných pravidel rybolovu bez jakýchkoliv změn (o 2,65 % na 22,40 %).

4.4. Finanční náklady na vlastní rybolov**4.4.1. Povolenky k rybolovu**

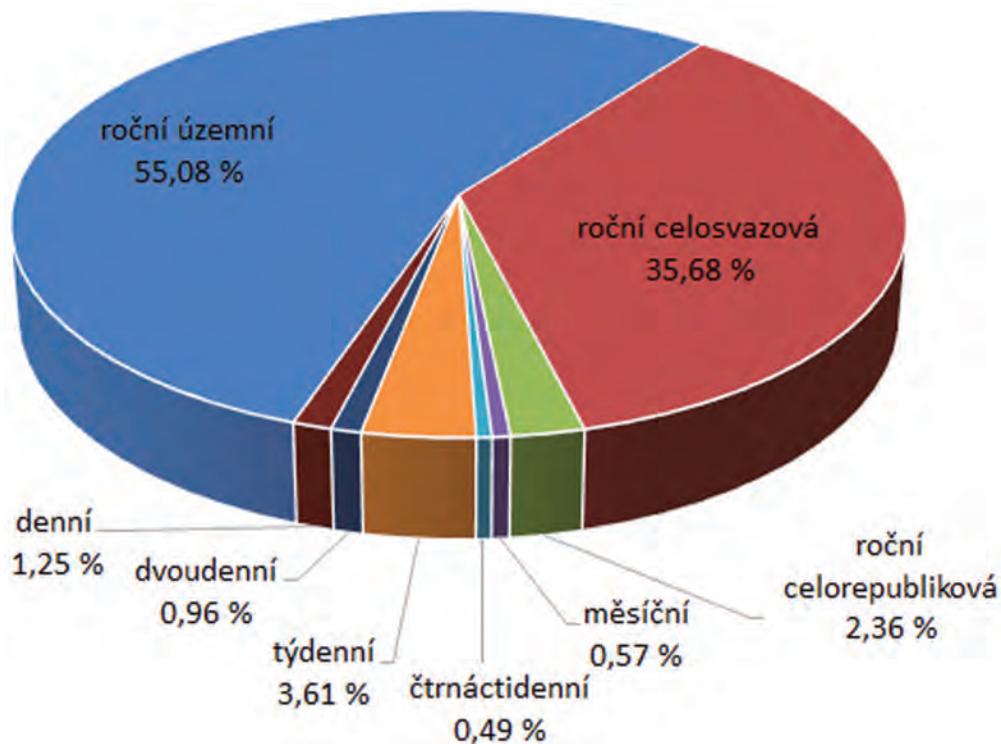
Základní, pravidelně každoročně se opakující náklady na sportovní rybolov představují povolenky k rybolovu. Z rybářů, kteří provozují rybolov na mimopstruhových vodách, 55,08 % nakupuje roční povolenku územního svazu, 35,68 % dokonce roční povolenku celosvazovou. Krátkodobé povolenky (měsíční, čtrnáctidenní, sedmidenní, dvoudenní a denní) využívá 6,88 % rybářů. Z krátkodobých mimopstruhových povolenek je nejvíce využívána (3,61 % lovcích) povolenka sedmidenní. Možnost zakoupení roční celorepublikové povolenky (revíry ČRS a MRS) využívá pouze 2,36 % rybářů, lovcích na těchto vodách. Obdobný poměr se ukazuje rovněž u povolenek na vody pstruhové. Z rybářů pořizujících si tento typ povolenky 63,28 % upřednostňuje roční povolenku územního svazu, 23,09 % roční povolenku celosvazovou, 2,23 % roční povolenku celorepublikovou a 11,41 % některý z druhů krátkodobých povolenek. Z krátkodobých pstruhových povolenek je na pstruhových vodách nejvíce využívána povolenka jednodenní (4,73 % lovcích).

Z aktivně lovcích sportovních rybářů si pouze mimopstruhovou povolenku pořizuje 84,16 %, výhradně pstruhovou povolenku 1,94 %, a 12,60 % lovcích si pořizuje oba typy povolenek (mimopstruhovou i pstruhovou), přičemž 1,30 % respondentů otázku nezodpovědělo.

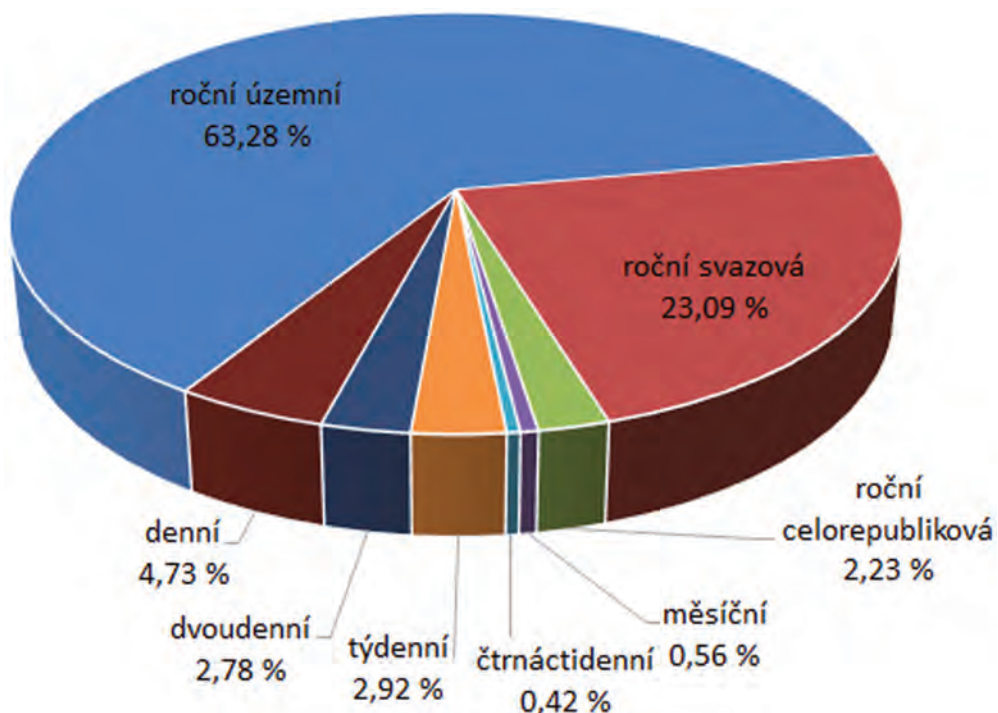
Graf č. 8: Podíl využívaných mimopstruhových a pstruhových povolenek

Ze souboru řádně platících rybářů představují průměrné roční náklady na povolenky k rybolovu 2 060 Kč (respektive za rok 2016). Celkové roční náklady na povolenky k rybolovu jsou v České republice stále relativně nízké díky tzv. kalkulačním cenám, které zahrnují pouze náklady na obhospodařování rybářských revírů, a nejsou tedy ziskové. Finanční náklady na obhospodařování revírů jsou navíc snižovány pracovní účastí (nebo jejím finančním plněním) členů rybářských svazů. Tento princip odpovídá bezúplatnému přenechávání výkonu rybářského práva uživatelům rybářských revírů státem a zohledňuje nejpočetnější sociální skupiny sportovních rybářů (zaměstnanci, důchodci, studenti).

Graf č. 9: Využití různých typů mimopstruhových povolenek

Graf č. 10: Využití různých typů pstruhových povolenek

Srovnání studie z roku 2009 se studií z roku 2003

Podíl rybářů nakupujících roční mimopstruhovou povolenku územního svazu zůstává zachován, u celosvazových ročních povolenek dochází k mírnému nárůstu o 4,3 %, krátkodobé mimopstruhové povolenky aktuálně využívá rovněž o 4,3 % více rybářů. Možnost zakoupení roční celorepublikové povolenky využívá ustálený počet zájemců (nárůst o 0,3 %).

U pstruhových povolenek obdobně vykazují nejvyšší podíl roční povolenky územního svazu (pokles o 2,7 %), u celosvazových ročních povolenek je zaznamenán mírný nárůst o 2,8 %. Rovněž roční celorepublikovou pstruhovou povolenku využívá ustálený počet zájemců (pokles o 1,3 %). Zájem o některý z druhů krátkodobých pstruhových povolenek se mírně zvýšil (o 4,5 %).

Z aktivně lovicích sportovních rybářů si pouze mimopstruhovou povolenku zakoupilo o 8,1 % respondentů více, výhradně pstruhovou povolenku si pořizuje stejný počet rybářů, ale oba typy povolenek (mimopstruhovou i pstruhovou) o 10,7 % rybářů méně. Tento trend dokládá určitý pokles zájmu o lov na pstruhových vodách.

V souboru řádně platících rybářů se průměrné roční náklady na povolenky k rybolovu zvýšily o 443 Kč (roční nárůst o 74 Kč).

Srovnání studie z roku 2017 se studií z roku 2009

U rybářů lovicích na mimopstruhových vodách mírně poklesl nákup ročních povolenek územního svazu (o 2,40 %) i ročních celosvazových povolenek (o 4,77 %). U krátkodobých povolenek byl zaznamenán pokles o 3,21 %, podíl zakoupených celorepublikových povolenek zůstává beze změny. U rybářů lovicích na pstruhových vodách se podíl zakoupených ročních povolenek územního svazu nezměnil, u ročních celosvazových povolenek došlo k poklesu o 5 %, podíl celorepublikových povolenek zůstal na stejné úrovni a počet zakoupených krátkodobých povolenek se mírně zvýšil – o 1,68 %.

Z aktivně lovicích rybářů si pouze mimopstruhovou povolenku pořizuje o 1,40 % více. Počet rybářů nakupujících výhradně pstruhovou povolenku, anebo současně mimopstruhovou a pstruhovou povolenku, se od roku 2008 prakticky nezměnil.

V souboru řádně platících rybářů se průměrné roční náklady na povolenky k rybolovu zvýšily od roku 2008 do roku 2016 z 1 489 Kč na 2 060 Kč, tj. o 571 Kč (roční nárůst o 63 Kč). Za celé sledované období od roku 2002 do roku 2016 se jednalo o celkové zvýšení těchto ročních nákladů o 1 014 Kč.

4.4.2. Komerční rybolov

Vedle rybolovu na řádných rybářských revírech se u nás v posledních zhruba dvaceti letech neustále rozšiřuje také nabídka rybolovu na uzavřených soukromých vodách. Jedná se převážně o chovné rybníky producentů tržních ryb, kteří tento rybolov nabízejí formou komerčně poskytované služby rekreačního lovu ryb udicí. Této možnosti aktuálně využívá 41,72 % registrovaných sportovních rybářů, kteří za tento rybolov ročně zaplatí v průměru 2 998 Kč. Při přepočtu na celý soubor sportovních rybářů v ČR (131 659 rybářů využívajících tuto službu) by úhrady za tuto formu rybolovu představovaly částku 394 713 682 Kč. Tato finanční částka však může být ve skutečnosti ještě vyšší, protože zahrnuje pouze registrované rybáře. Komerční rybolov totiž mohou využívat i rybářsky neorganizovaní zájemci, kteří nemusí vlastnit ani státní rybářský lístek.

Srovnání studie z roku 2009 se studií z roku 2003

Možnosti komerčního rybolovu aktuálně využívá o 14 % více rybářů než v roce 2002. Každý rybář využívající tuto službu za ni v roce 2008 zaplatil o 729 Kč více. V přepočtu na celý soubor sportovních rybářů v ČR využívá aktuálně komerční rybolov o 46 000 rybářů více a nárůst úhrady za tuto službu představuje 154,7 mil. Kč.

Srovnání studie z roku 2017 se studií z roku 2009

Ve využití nabídky komerčního rybolovu došlo od roku 2008 k dalšímu nárůstu o 8,79 %. Každý rybář využívající tuto službu za ni v roce 2016 zaplatil o 622 Kč více. V přepočtu na celý soubor rybářů v ČR využívá aktuálně komerční rybolov o 23 300 rybářů více a nárůst výdajů za tuto službu představuje od roku 2008 částku 137,3 mil. Kč.

4.4.3. Výdaje za rybářské náčiní a cestovní výdaje

Největší skupina sportovních rybářů (94,64 %) dokupuje nejrůznější příslušenství k základní výbavě, za které ročně zaplatí v průměru 2 402 Kč. Druhá nejpočetnější skupina rybářů (68 %) nově pořizuje nebo doplňuje základní rybářskou výbavu (pruty a navijáky), průměrný roční výdaj za tuto položku činí 7 409 Kč. Umělé nástrahy nakupuje 59,29 % rybářů a vydá za ně průměrně 1 560 Kč. Speciální rybářské oblečení si pořizuje 52,90 % sportovních rybářů, a to v průměrné roční hodnotě 2 414 Kč na osobu. Nejméně početná skupina lovcích (17,27 %) si k rybolovu pořizuje rybářský člun v průměrné hodnotě 5 912 Kč. Na rybářskou výbavu každý český rybář vynaloží v průměru 20 129 Kč (údaj za rok 2016, což celostátně představuje 6,35 miliard Kč). Jak je dobře patrné z přiložené tabulky, průměrné roční výdaje za rybářské náčiní se výrazně liší u jednotlivých příjmových kategorií rybářů. Rybáři s měsíčním příjmem do 10 000 Kč vydají za rybářské potřeby průměrně 13 715 Kč ročně, v příjmové kategorii do 20 000 Kč dokonce ještě méně (průměrně 11 967 Kč ročně), rybáři s příjmem 30 000–40 000 měsíčně vydají v ročním průměru 20 946 Kč a rybáři s nejvyšším měsíčním příjmem (přes 40 000 Kč) dokonce 35 740 Kč.

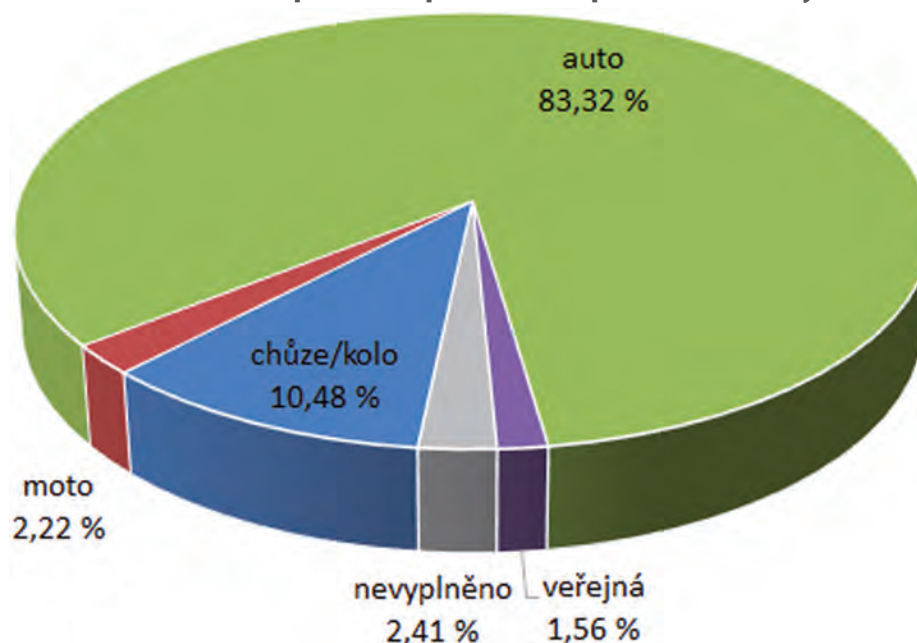

Průměrné výdaje za rybářské potřeby podle příjmových kategorií (Kč)

skupina dle výdělku	do 10 tis. (289)	10–20 tis. (1274)	20–30 tis. (880)	30–40 tis. (286)	přes 40 tis. (171)	bez uvedení příjmu (1784)
pruty a navijáky	4 092	4 189	6 414	7 785	14 806	7 168
příslušenství	1 571	1 504	2 477	2 675	3 732	2 450
umělé nástrahy	961	883	1 462	1 743	3 047	1 264
rybářské oblečení	1 519	1 935	2 578	3 935	4 516	2 593
rybářský člun	5 571	3 456	5 950	4 807	9 638	6 052
celkem	13 715	11 967	18 879	20 946	35 740	19 528

Za rybolovem na naše tuzemské revíry sportovní rybáři cestují nejvíce osobním automobilem (83,32 %), motocykl využívá 2,22 % rybářů, takže motorové vozidlo k tomuto účelu používá 85,54 % lovcích. Pěšky nebo s využitím jízdního kola navštěvuje rybářské revíry 10,48 % rybářů, veřejnou dopravu využívá pouze 1,56 % sportovních rybářů. Průměrné výdaje za pohonné hmoty činí 4 803 Kč na rybáře a rok, za veřejnou dopravu 785 Kč. Největší počet rybářů dojíždí za rybolovem na vzdálenost 10–50 km od svého bydliště (43,94 %), následuje skupina rybářů lovcích v okruhu 5–10 km od bydliště (18,32 %), a obdobně početná skupina (15,86 %) pouze do vzdálenosti 5 km. Do vzdálenosti 50–100 km dojíždí 13,07 % rybářů a do vzdálenosti nad 100 km již jen 7,05 % lovcích (1,77 % respondentů otázku nezodpovědělo). Dopravní vzdálenost na cestách za rybolovem se výrazně liší v závislosti na velikosti obce, v níž má rybář bydliště (zřejmá souvislost s dostupností rybářských revírů). Podrobně tento stav zachycuje následující tabulka. Z měst s počtem obyvatel přes 10 000 dojíždí za rybolovem na vzdálenost 10–50 km 11,36 % rybářů, na vzdálenost 51–100 km dojíždí 3,44 % rybářů a přes 100 km 1,99 % lovcích.

Graf č. 11: Použití dopravních prostředků při cestách za rybolovem

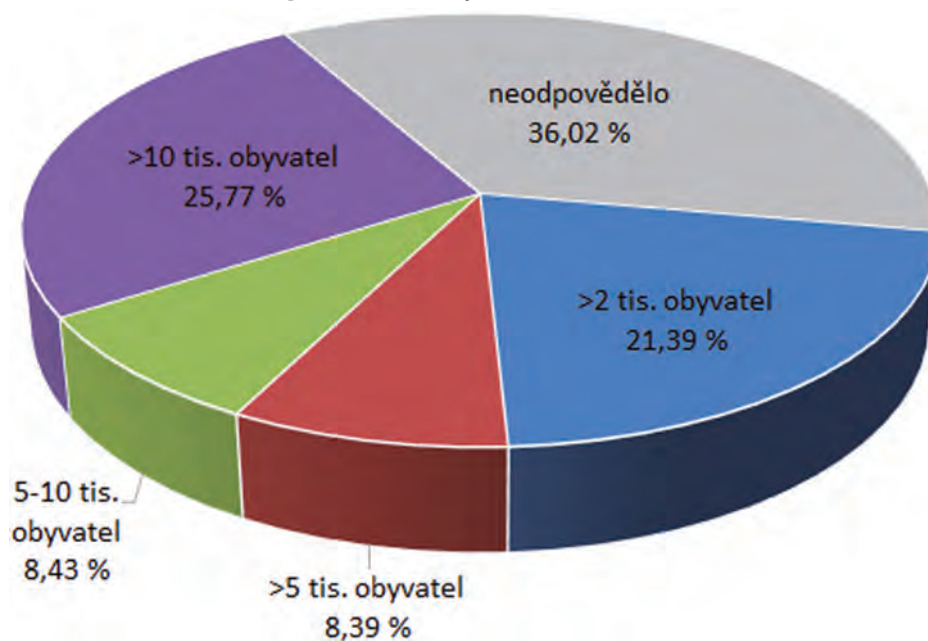

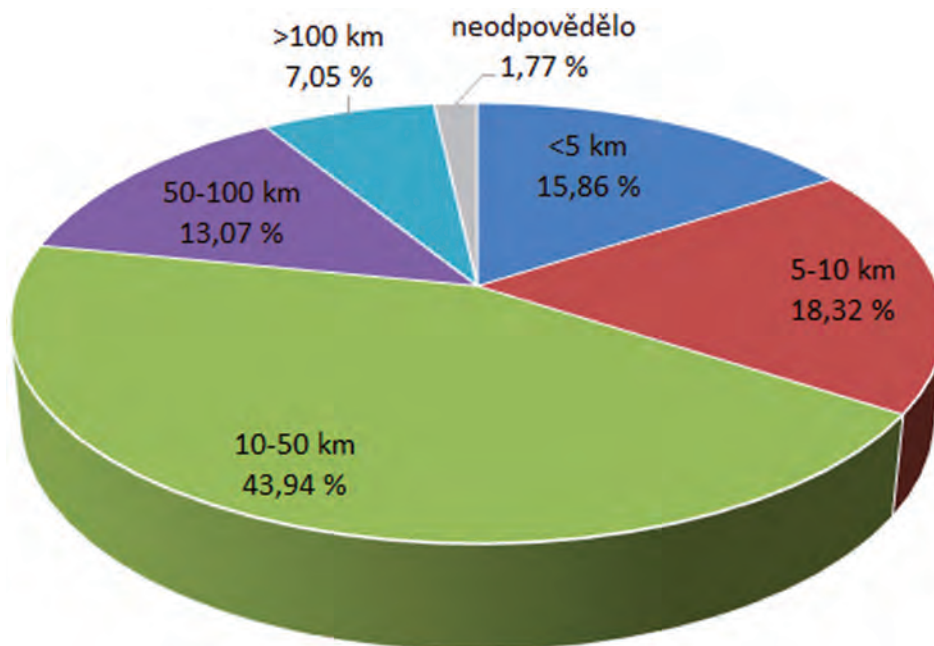
Dopravní vzdálenost k rybolovu v závislosti na velikosti sídelní obce (%)

vzdálenost k rybolovu	do 2 tis. obyv.	do 5 tis.	5–10 tis.	nad 10 tis.	bez uvedení sídla	celkem
do 5 km	3,42	1,54	1,84	3,54	5,53	15,86
5–10 km	4,18	1,43	1,41	4,85	6,45	18,32
10–50 km	9,97	3,65	3,37	11,36	15,58	43,94
50–100 km	2,18	1,00	1,00	3,44	5,44	13,07
nad 100 km	1,15	0,60	0,64	1,99	2,67	7,05
neodpovědělo	0,49	0,17	0,17	0,60	0,34	1,77

Graf č. 12: Podíl sportovních rybářů ve městech a na venkově

Graf č. 13: Dopravní vzdálenost k navštěvovaným rybářským revírům

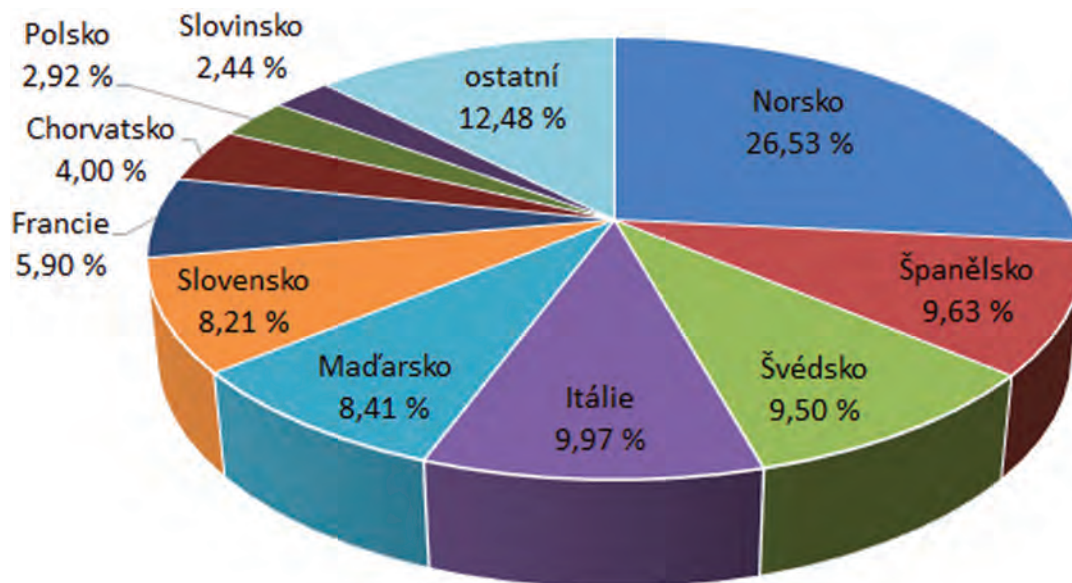
Za rybolovem do zahraničí cestovalo v posledních pěti letech 21,16 % rybářů. V rámci ankety 991 respondentů uvedlo účast na celkem 3 781 zahraničních rybářských výpravách, což znamená, že v tomto pětiletém období realizovali zahraniční rybolov v průměru čtyřikrát. Průměrné náklady na cestujícího rybáře dosáhly 10 322 Kč a pohybovaly se v rozmezí od 0 (dar nebo pozvání) do 600 000 Kč. V přepočtu na roční náklady to představuje 2 064 Kč na cestujícího rybáře. Pokud bychom přepočítali procentní podíl cestujících rybářů z anketního souboru na celou množinu českých rybářů, potom jejich roční výdaje za zahraniční rybářskou turistiku představují 137,8 mil. Kč.

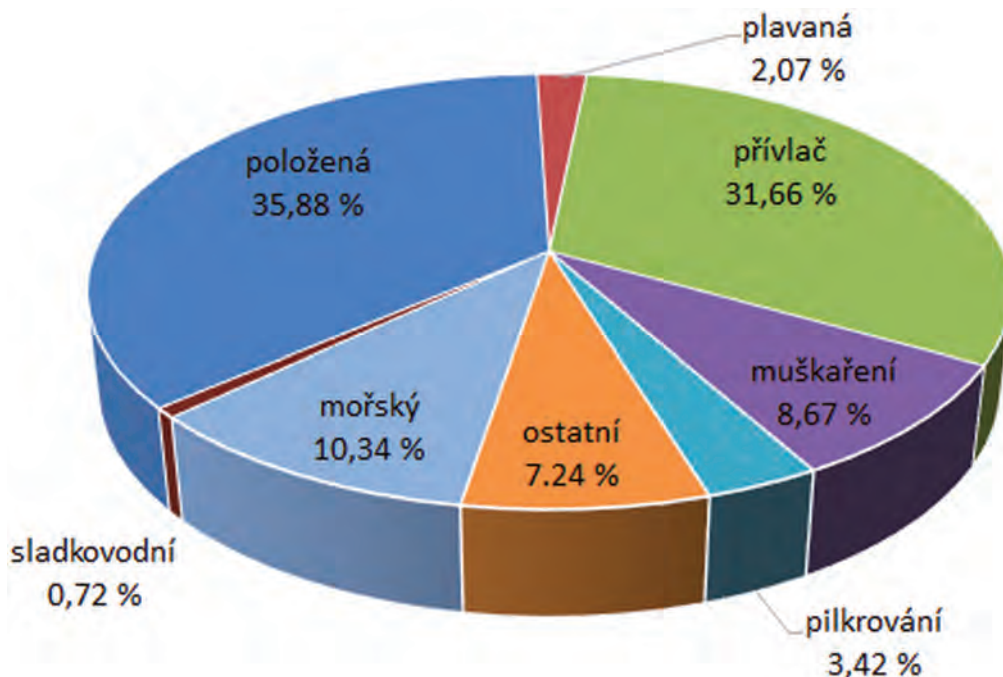
Výdaje za zahraniční rybolov podle příjmových kategorií sportovních rybářů (Kč za pět let)

příjmová skupina	počet rybářů	počet výprav	suma výdajů	výdaj na 1 rybáře
do 10 tis.	40	135	980 800	24 520
10–20 tis.	185	535	5 684 800	30 729
20–30 tis.	215	770	8 728 422	40 597
30–40 tis.	96	408	5 373 025	55 969
přes 40 tis.	54	399	3 259 508	60 361
bez udání příjmu	401	1 534	15 001 400	37 410

Graf č. 14a: Nejvíce navštěvované země při rybolovu v zahraničí

Graf č. 14b: Způsoby lovu používané v zahraničí

Frekvence zahraničních rybářských výprav se výrazně odlišuje v rámci příjmových skupin rybářů, jak ukazuje předcházející tabulka. Jasně se zde ukazuje, že výše výdajů stoupá prakticky lineárně s výší měsíčního příjmu. Nejméně prostředků vydají za zahraniční zájezdy rybáři s příjmem do 10 000 Kč měsíčně (průměrně 24 520 Kč), rybáři s příjmy 10 000 až 20 000 Kč již 30 729 Kč, příjmová skupina 20 000–30 000 Kč měsíčně průměrně 40 597 Kč, příjmová skupina 30 000–40 000 Kč průměrně 55 969 Kč a nejvyšší příjmová skupina přes 40 000 Kč dokonce 60 361 Kč. Cestující rybáři navštívili v posledních pěti letech

53 zemí; sestupné pořadí 20 nejvíce navštěvovaných zemí je následující: Norsko, Itálie, Španělsko, Švédsko, Maďarsko, Slovensko, Francie, Chorvatsko, Polsko, Slovinsko, Finsko, Rakousko, Dánsko, Německo, Holandsko, Velká Británie, Bulharsko, Kanada, Rumunsko a USA. Nejvíce navštěvovanou zemí je Norsko, kam realizovalo výpravu 391 respondentů (26,53 %). Z rybolovných metod je při zahraničním rybolovu nejčastěji používána položená (35,88 %), přívlač (31,66 %), mořský rybolov (10,34 %) a muškaření (8,67 %), a nejméně plavaná (2,07 %). Odpověď „mořský rybolov“ může způsobit určité zkreslení této otázky, protože může zahrnovat všechny ostatní uváděné typy rybolovu.

Srovnání studie z roku 2009 se studií z roku 2003

Početnost skupiny rybářů dokupujících příslušenství k základní výbavě zůstává zachována, ale roční průměrné výdaje na tuto výbavu vzrostly o 554 Kč. Skupina pořizující pruty a navijáky vzrostla o 10,4 % a průměrný roční výdaj za tuto položku se zvýšil o 2 430 Kč. Umělé nástrahy nakupuje o 8,9 % více rybářů, což je doprovázeno nárůstem průměrných ročních výdajů o 593 Kč. Rostoucí počet rybářů (o 19,7 %) také nakupuje speciální rybářské oblečení, nárůst průměrných ročních výdajů za toto zboží představuje 1 920 Kč. Výrazně vzrostl i počet rybářů, kteří si pořizují rybářský člun (o 7,8 %), zde průměrný roční nárůst výdajů představuje 894 Kč. Na rybářskou výbavu každý rybář vynaložil v roce 2008 o 3 371 Kč více než v roce 2002, což celostátně představuje zvýšení o 1,12 miliardy Kč.

Za rybolovem na naše tuzemské revíry cestuje motorovým vozidlem o 7,2 % rybářů více, skupina využívající jízdní kolo nebo pěší chůzi početně poklesla o 8,1 %, minimální využívání veřejné dopravy pokleslo o dalších 0,6 %. Průměrné výdaje za pohonné hmoty se zvýšily o 902 Kč a za veřejnou dopravu o 198 Kč.

Při tuzemských cestách za rybolovem zůstává zachován trend klesajícího počtu dojíždějících s rostoucí vzdáleností. U rybářů z měst s počtem obyvatel přes 10 000 dojíždění do vzdáleností 10–50 km a 51–100 km mírně stoupá, na vzdálenost přes 100 km naopak mírně klesá (o 0,9 %).

Za rybolovem do zahraničí cestovalo v posledních pěti letech o 3,8 % rybářů více a průměrné náklady na cestujícího rybáře se zvýšily o 9 327 Kč (tj. o 1 865 Kč ročně). Ve srovnání s předcházející studií výdaje za zahraniční rybolov stoupají lineárně od nejnižší příjmové skupiny k nejvyšší. Počet navštívených zemí vyrostl z 30 na 56. Nejvíce navštěvovanou zemí zůstává Norsko, i když s velmi nevýrazným snížením podílu realizovaných cest o 3,8 %. Posunutí Maďarska na třetí místo v zájmu našich rybářů o lov v zahraničí (18,10 % výprav) lze pravděpodobně přisoudit zvýšenému cestování specialistů na lov kaprů do této země. Tuto hypotézu významně podporuje také posunutí položené na druhé místo v rybolovných metodách (zvýšení o 22,6 %) používaných při zahraničním rybolovu.

Srovnání studie z roku 2017 se studií z roku 2009

Početnost skupin rybářů nakupujících různé druhy rybářského náčiní se nemění, ale výrazně stoupají výdaje za jednotlivé položky. Výdaje za příslušenství se od roku 2008 zvýšily o 1 058 Kč a v roce 2016 dosáhly 2 402 Kč ročně. Výdaje za pruty a navijáky za stejné období vzrostly o 2 277 Kč na 7 409 Kč ročně. Výdaje za speciální rybářské oblečení zůstávají na stejné úrovni. Na rybářskou výbavu každý český rybář ročně vynaloží průměrně 20 129 Kč, což představuje od roku 2008 nárůst o 12 015 Kč a v celostátním přepočtu zvýšení o 3,68 miliard Kč na 6,35 mld. Kč.

Počet rybářů cestujících na tuzemské revíry osobním automobilem se zvýšil ve srovnání s rokem 2008 o 7,75 %. Pěšky nebo na kole navštěvuje rybářské revíry o 4,66 % rybářů méně. Průměrné roční náklady na pohonné hmoty vzrostly o 1 268 Kč. Největší počet rybářů stále dojíždí za rybolovem na vzdálenost 10–50 km (další mírné zvýšení o 4,77 %), početnost skupiny dojíždějících do 5–10 km zůstává stejná. Skupina rybářů dojíždějících za rybolovem do vzdálenosti nad 100 km představuje již pouze 1,99 % lovcích (pokles o 4,66 %). Dále se prohlubuje trend klesajícího počtu dojíždějících s rostoucí vzdáleností. U rybářů z měst s počtem obyvatel přes 10 000 klesl počet dojíždějících do vzdálenosti 10 až 50 km o 4,81 %, na vzdálenost 51–100 km o 1,72 % a přes 100 km o 0,94 %.

Počet rybářů, který cestoval v posledních pěti letech za rybolovem do zahraničí, se od roku 2008 do roku 2016 zvýšil o 4,84 %, což představuje nárůst o jednu výpravu za pět let ze tří na čtyři. Průměrné náklady na cestujícího rybáře se ale snížily o 22 997 Kč, tj. v přepočtu na roční náklady o 4 596 Kč. Z hlediska frekvence zahraničních rybářských výprav se potvrzuje trend lineárně rostoucích výdajů s vyšší měsíčního příjmu. Počet navštívených zemí se prakticky nemění (pokles z 56 na 53). Nejvíce navštěvovanou zemí zůstává Norsko, ale je oproti roku 2008 zaznamenán pokles o 7,78 %. Na druhé místo se zařadila Itálie a na třetí místo Španělsko (zřejmě kvůli lovu trofejních sumců). Z rybolovných metod je v zahraničí nejvíce používána položená (další zvýšení ve srovnání s rokem 2008 o 12,48 % – což je zřejmě dáno lovem kaprů v blízkém zahraničí), přívlač se posunula na druhé místo (mírný nárůst o 0,85 %).

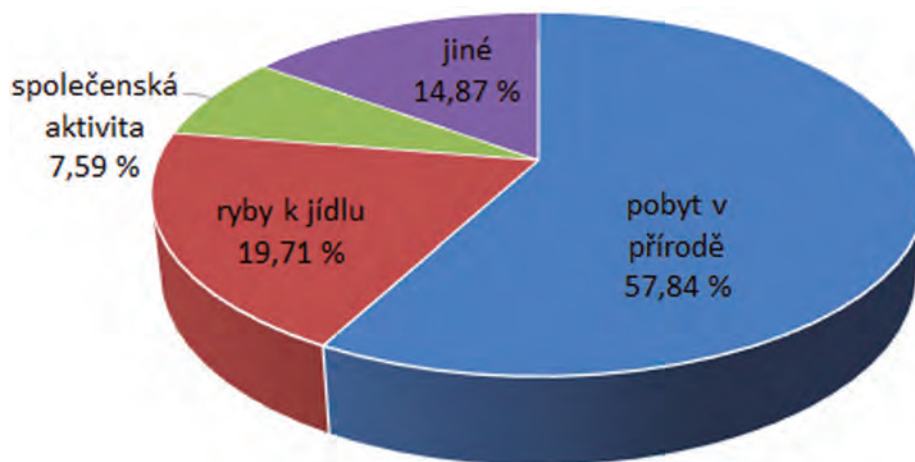
4.5. Legislativní a etický rámec sportovního rybolovu

Pro rozhodující podíl našich rybářů (57,84 %) je nejdůležitějším motivem k provozování sportovního rybolovu pobyt v přírodě. Na druhém místě se umísťuje skupina rybářů, kterým přináší největší uspokojení z rybolovu ulovení velkého množství ryb ke konzumnímu využití (19,71 %). Jako hlavní motiv sportovního rybolovu „něco společně podniknout s přáteli“ uvádí 7,59 % rybářů, a jiné důvody uvedlo 14,87 % rybářů.

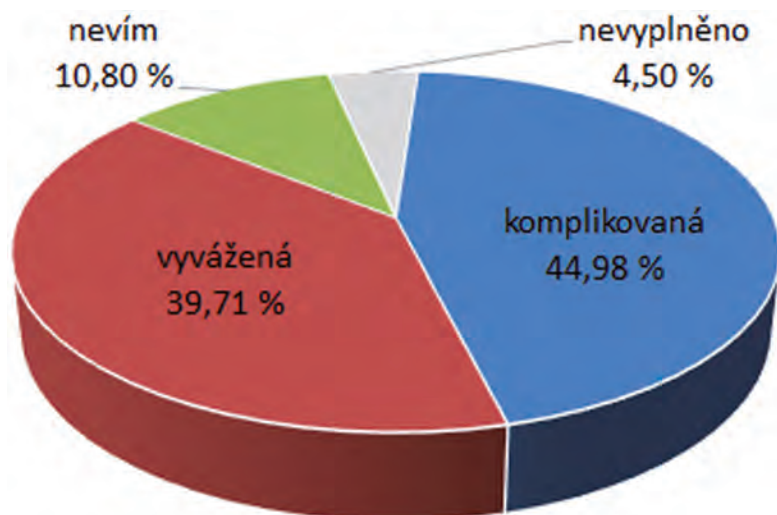

Graf č. 15: Motivace ke sportovnímu rybolovu

U 8,67 % rybářů provozuje sportovní rybolov v rámci rodiny také manželka, v 15,61 % případů alespoň jedno dítě ve věku do 18 let, a ve 35,48 % případů alespoň jeden z ostatních členů domácnosti.

Graf č. 16: Spokojenost sportovních rybářů s legislativní úpravou rybolovu v ČR

V pohledu na současnou právní úpravu pravidel rybolovu v České republice mírně převažuje názor, že je příliš komplikovaná (44,98 % rybářů). Za vyváženou ji považuje 39,71 % sportovních rybářů, 10,80 % rybářů nemá jasný názor, a 4,50 % respondentů otázku nezodpovědělo. Podrobné údaje ke všeobecné době hájení, hájení jednotlivých rybích druhů, zákonné lovné délce ryb, denním limitům úlovků, denním dobám lovu a chráněným rybím druhům jak na mimopstruhových, tak pstruhových vodách obsahuje následující tabulka. Relativně nejvyšší spokojenost na mimopstruhových vodách panuje s úpravou ochrany ohrožených rybích druhů, s dobou hájení jednotlivých druhů ryb a s denním limitem úlovků. Relativně nejnižší spokojenost je vyjadřována se zákonnou lovnou délkou ryb a s denními dobami lovu. Na pstruhových vodách je poněkud překvapivě vyjadřována celková nespokojenost s legislativní úpravou rybolovu (a to ve všech položených otázkách).

Názor sportovních rybářů na legislativní úpravu rybolovu

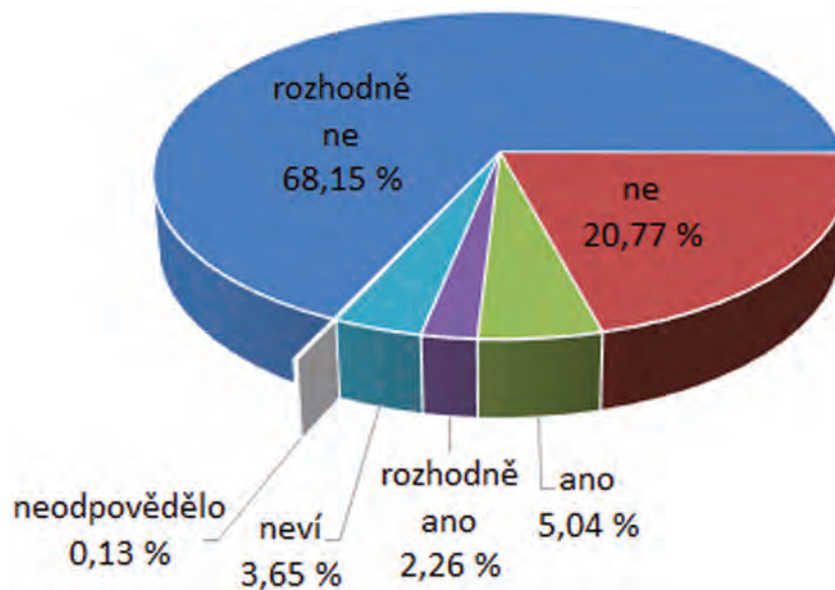
(1 – velmi špatné, 2 – špatné, 3 – dobré, 4 – velmi dobré)

mimopstruhové vody	celkem odpovědělo	průměr	neví
minimální lovná délka	4 534	2,61	102
denní doby lovu	4 554	2,04	67
doby hájení ryb	4 511	2,97	123
denní limit úlovků	4 521	2,64	130
chráněné rybí druhy	4 497	2,91	342
pstruhové vody			
minimální lovná délka	3 870	1,63	1 700
denní doby lovu	3 851	1,48	1 728
doby hájení ryb	3 848	1,69	1 720
denní limit úlovků	3 854	1,57	1 699
hájení všech druhů ryb	3 849	1,50	1 800
nežádoucí druhy ryb	3 847	1,41	1 915

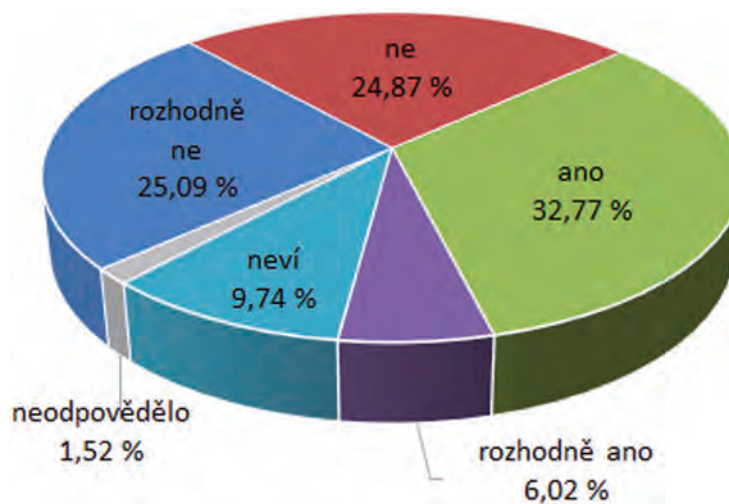
Dodržování pravidel rybolovu je také nutné kontrolovat a vynucovat, proto byla do této studie opakovaně zařazena otázka týkající se frekvencí kontrol rybářů rybářskou stráží. Z ankety jednoznačně vyplývá, že kontrolní činnost rybářské stráže se zaměřuje především na mimopstruhové vody. Zde bylo v roce 2016 jedenkrát až dvakrát kontrolováno 38,64 % rybářů, třikrát až čtyřikrát 22,77 % lovcích a častěji 11,79 % rybářů, 26,80 % rybářů se naopak s kontrolou nesetkalo. Na pstruhových vodách bylo v roce 2016 jedenkrát až dvakrát kontrolováno 20,61 % rybářů, třikrát až čtyřikrát 5,13 % lovcích a častěji 2,33 % rybářů, 71,93 % rybářů se naopak s kontrolou nesetkalo.

Pokud jde o státní ochranu živočišných druhů žijících se rybami (tzv. rybožraví predátoři), byly do anketního šetření stejně jako v předchozí studii vybrány dva nejproblematictější druhy, kormorán velký (i přesto, že druh byl ze seznamu chráněných druhů ve vyhlášce č. 395/1992 Sb. v roce 2012 vyňat) a vydra říční. Navíc byla ještě zařazena volavka popelavá. Je zajímavé, že názor sportovních rybářů na vybrané druhy se výrazně odlišuje. V případě kormorána velkého s jeho ochranou nesouhlasí 88,92 % sportovních rybářů (68,15 % dokonce vyjádřilo kategorický nesouhlas), 3,65 % rybářů neví, souhlas vyjadřuje 7,30 % (2,26 % rozhodný souhlas), a 0,13 % respondentů otázku nezodpovědělo. Na postavení vydry říční jako chráněného živočicha jsou však sportovní rybáři názorově rozděleni zhruba na stejné skupiny s mírnou převahou odpůrců ochrany.

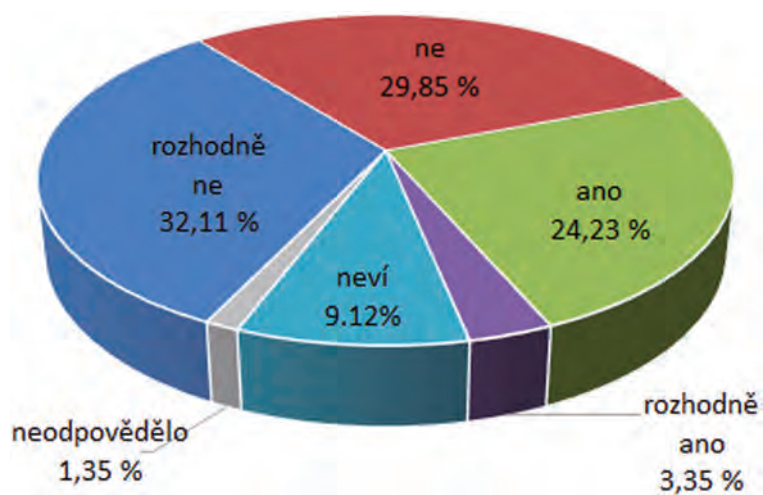
Graf č. 17: Názor sportovních rybářů na ochranu kormorána velkého

Graf č. 18: Názor sportovních rybářů na ochranu vydry říční

Graf č. 19: Názor sportovních rybářů na ochranu volavky popelavé

Plných 49,96 % rybářů s ochranou tohoto druhu nesouhlasí (25,09 % dokonce kategoricky), pro ochranu se vyjádřilo 38,79 % (6,02 % je kategoricky pro), 9,74 % neví a 1,52 % respondentů otázku nezodpovědělo. Ochranu volavky popelavé považuje za správnou pouze 27,58 % rybářů (za rozhodně správnou 3,35 %), proti ochraně je 61,96 % respondentů (32,11 % kategoricky proti), 9,12 % neví a 1,35 % otázku nezodpovědělo.

Důvody rozdílného přístupu sportovních rybářů k hodnoceným druhům je obtížné posuzovat. Faktem je, že hejna kormorána velkého působí v rybářských revírech škody celkově podstatně vyšší. Vydra loví individuálně a spíše skrytým způsobem, a řada rybářů se domnívá, že škodí především v chovných rybnících. Vliv na příznivé hodnocení vydry v dřívějších letech nesporně měla také její pozitivní veřejná prezentace jako milého a hravého zvířete, přesto již začíná postupně převažovat kritický pohled na její působení v rybářských revírech. Volavka je negativně hodnocena zejména na chovných zařízeních (kanály, výtažníky), a v zimním období potom na říčních pstruhových revírech.

Srovnání studie z roku 2009 se studií z roku 2003

Podíl rybářů, pro které je nejdůležitějším motivem k provozování sportovního rybolovu pobyt v přírodě, zůstává prakticky zachován. O 10,1 % se rozrostla skupina, kterou motivuje „něco společně podniknout s přáteli“. Rozhodujícím způsobem poklesla skupina rybářů, která je motivována ulovením velkého množství ryb ke konzumním účelům (pokles o 15,2 %). O 1,3 % vzrostla skupina rybářů, kde v rámci rodiny provozuje rybolov také manželka, a o 5,5 % frekvence případů, kdy rybolov provozuje alespoň jeden další člen domácnosti.

O 9,9 % poklesl počet rybářů považujících současnou úpravu pravidel rybolovu v ČR za vyváženou. Skupina, která ji považuje za příliš komplikovanou, zůstává stejně početná. Nižší spokojenost vyjadřovaná v roce 2002 se zákonnou délkou ryb a na mimopstruhových vodách také s limitem úlovků se aktuálně přesouvá z limitu úlovků (vysoká spokojenost) k nespokojenosti s denními dobami lovu.

Pokud jde o státní ochranu rybožravých predátorů, prohlubuje se nesouhlas s přetrvávající ochranou kormorána (o 8,9 % respondentů). V případě vydry přetrvává spíše opačný postoj, avšak oproti roku 2002 se skupina rybářů podporujících její ochranu snížila o 8,3 %. Trend ve vývoji názoru na ochranu volavky nelze hodnotit, protože tento druh nebyl do předchozí studie zařazen.

Srovnání studie z roku 2017 se studií z roku 2009

Pro rozhodující podíl našich rybářů zůstává nejdůležitějším motivem k provozování sportovního rybolovu pobyt v přírodě (mírný nárůst od roku 2008 o 1,47 % na 57,84 %). Na druhé místo se však posunula skupina rybářů, kterým přináší největší uspokojení ulovení velkého množství ryb ke konzumu (19,71 %). To představuje ve srovnání s rokem 2008 zvýšení o 18,22 %, a dokonce překonání vysokého počtu z roku 2002 (16,59 %). O 1,66 % se zvýšil oproti roku 2008 počet rybářů, kde v rámci rodiny provozuje sportovní rybolov také manželka, a o 1,59 % případů také alespoň jedno dítě ve věku do 18 let.

V pohledu na současnou právní úpravu pravidel rybolovu v ČR se zvýšil o 13,81 % počet rybářů, kteří ji považují za příliš komplikovanou. Spokojenost či nespokojenost rybářů s ochranou ohrožených rybích druhů, dobou hájení ryb, denním limitem úlovků, zákonnou lovnou délkou a denními dobami lovu na mimopstruhových vodách zůstává ve srovnání s rokem 2008 stejná. Na pstruhových vodách je však oproti roku 2008 vyjadřována s legislativní úpravou rybolovu celková nespokojenost, a to ve všech položených otázkách.

Pokud jde o pohled rybářů na působení tzv. rybožravých predátorů v rybářských revírech, je za nejvíce problematický druh stále považován kormorán velký, proti němuž se již vymezuje 88,92 % rybářů (zvýšení do roku 2008 o 4,81 %). Výrazně se změnil názor na ochranu vydry říční, kde v roce 2016 již mírně převažovali odpůrci ochrany (zvýšení o 10,51 % na 49,96 %) nad příznivci (38,79 %). U volavky popelavé se podíl negativně hodnotících rybářů od roku 2008 zvýšil o 2,39 % na 61,96 %.

4.6. Využívané zdroje organizačních a odborných informací

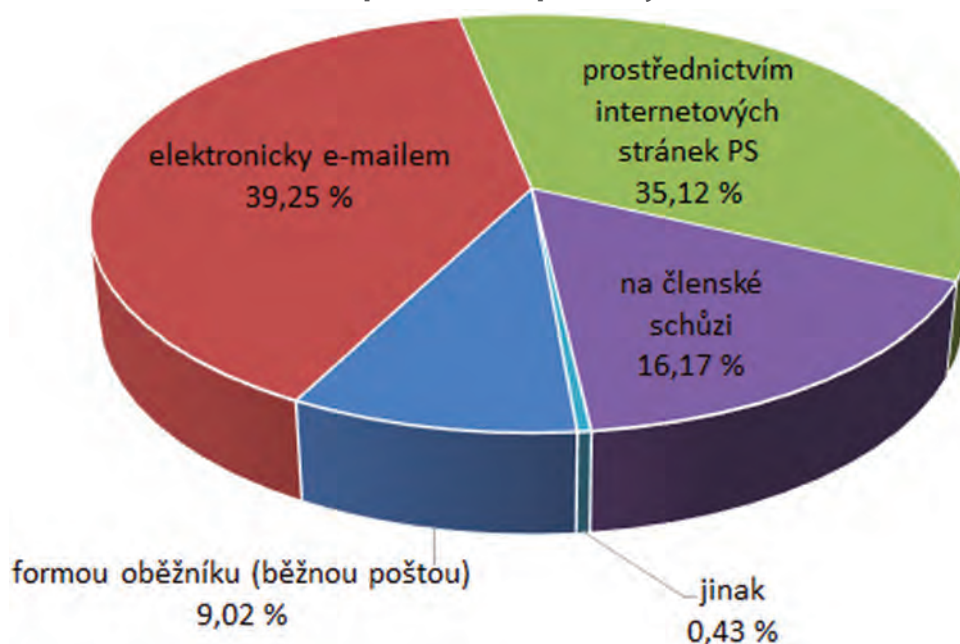
Informace o činnosti mateřského pobočného spolku rybářského svazu si přeje 35,12 % respondentů získávat z internetových stránek a 39,25 % elektronickou poštou. Zavedenou formu prostřednictvím členských schůzí upřednostňuje 16,17 % rybářů a 9,02 % oběžníkem zasílaným listovní poštou.

Rybářský tisk (bližší specifikace nebyla zadána) pravidelně sleduje 60,14 % rybářů, dalších 34,78 % nepravidelně, a 5,02 % jej nesleduje vůbec (0,06 % otázku nezodpovědělo).

Pro získávání rybářských informací využívá internet 66,31 % sportovních rybářů často a dalších 25,88 % příležitostně. Tento informační zdroj nevyužívá 7,22 % respondentů (0,60 % otázku nezodpovědělo).

Graf č. 20: Informace o činnosti v pobočném spolku bych chtěl do budoucna získávat

Srovnání studie z roku 2017 se studií z roku 2009

Zdroje informací o činnosti mateřského pobočného spolku si přeje získávat oproti roku 2008 z internetových stránek o 2,42 % a elektronickou poštou o 9,15 % více rybářů.

Pravidelné sledování rybářského tisku pokleslo od roku 2008 do roku 2016 o 5,34 %, ale o 8,13 % vzrostla skupina sledující rybářský tisk nepravidelně. Internet často využívá k získávání rybářských informací o 18,82 % rybářů více, ale příležitostně o 4,50 % méně.

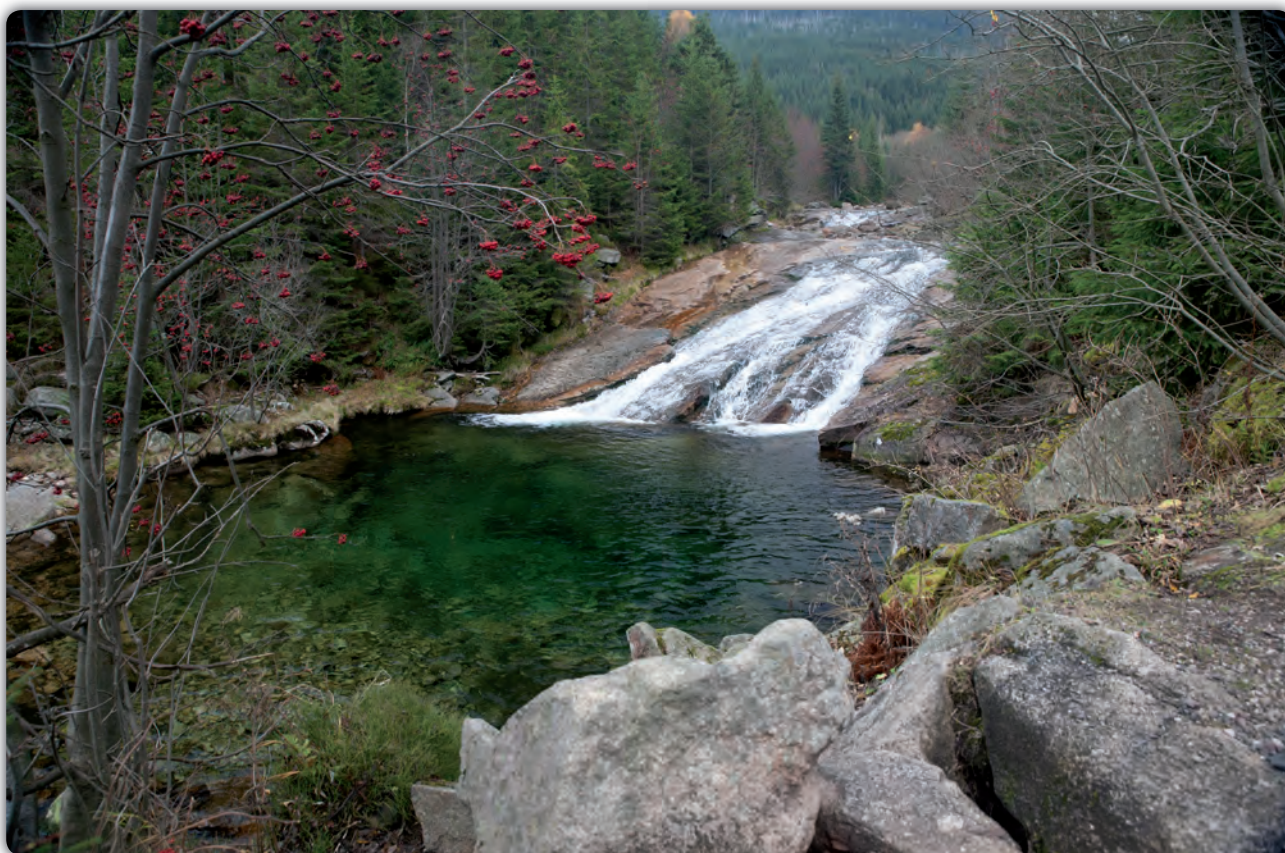
4.7. Negativní poznatky ze sportovního rybolovu na tuzemských rybářských revírech a náměty na zlepšení činnosti rybářského svazu

Tyto dvě otázky (č. 29 a 30) byly do této ankety nově zařazeny na žádost zadavatele studie v roce 2017. Otázky neobsahovaly žádné předepsané možnosti, takže téma odpovědí bylo neomezené a odpovědi respondentů velmi různorodé. Nejvíce frekventované odpovědi a náměty byly následující:

- povolit 24hodinový rybolov včetně možnosti bivakování u vody (úprava bivakování však není v kompetenci uživatele revíru, ale je řešena obecními vyhláškami),
- řadě lovicích vadí nevhodné chování některých rybářů, zejména „masařina“ a nepořádek na místě lovu, kritizováno je také málo kontrol rybářských stráží a jejich nekorektní vystupování při kontrole, navrhovány jsou také vyšší tresty za přestupky při rybolovu a zvýšení ochrany trofejních ryb,
- často se objevují doporučení zdražit povolenku k rybolovu a omezit denní úlovek, nebo dokonce zavést systém „chyť a pusť“,
- často je poukazováno na nevhodné chování dalších uživatelů vodních útvarů, zejména vodáků, vůdců motorových člunů a vodních skútrů,
- z hlediska činnosti svazů často zaznívá požadavek na omlazení vedení – v souvislosti s neochotou stávajících funkcionářů ke změnám – a na modernizaci bližších podmínek výkonu rybářského práva, objevují se v této souvislosti i návrhy brát si příklad ze zahraničí (nejčastěji ze Slovenska).

5. PŘÍLOHY

- I. Rybářský dotazník
- II. Graf č. 21 Věková struktura respondentů ankety
- III. Graf č. 22 Poměrné zastoupení respondentů z jednotlivých krajů ČR
- IV. Graf č. 23 Příslušnost respondentů k sociálním skupinám
- V. Graf c. 24 Rozdělení respondentů podle měsíčního příjmu

RYBÁŘSKÝ DOTAZNÍK

pro zpracování socioekonomické studie
sportovního rybolovu v ČR

POZOR SOUTĚŽ!

Vyplněné dotazníky budou slosovány a na 10 výherců čekají hodnotné ceny.

Rybářský dotazník bude sloužit jako zdroj dat pro zpracování socioekonomické studie o významu sportovního rybolovu v ČR. Zadavatelem studie je ČRS a MRS a zpracovatelem dotazníků i celé studie je Oddělení rybářství a hydrobiologie Mendelovy zemědělské a lesnické univerzity v Brně. Dotazníky budou zpracovány anonymně a souhrnné výsledky studie budou k dispozici rybářské veřejnosti prostřednictvím časopisu Rybářství a na internetových stránkách ČRS www.rybsvaz.cz a MRS www.mrsbrno.cz.

Údaje o respondentovi

Osobní údaje (jméno, příjmení a adresa) nejsou povinné, slouží pouze pro slosování cen a vyjma zveřejnění výherců cen nebudou nijak zveřejňovány, ani dále využívány. Dotazník bude zpracován i v případě, že respondent osobní údaje nevyplní.

Jméno:

Příjmení:

Adresa:

Tel./e-mail:

Vyplněný dotazník pošlete do 31. ledna 2017 na adresu:

Český rybářský svaz, z. s.
Nad Olšínami 282/31
100 00 Praha 10

Dotazník lze vyplnit i elektronicky na internetových stránkách
ČRS www.rybsvaz.cz a MRS www.mrsbrno.cz

Děkujeme Vám za spolupráci.

Informace k soutěži:

Slosování dotazníků o hodnotné ceny (poukázka na rybářské nářadí dle vlastního výběru v hodnotě 10 000 Kč, týdenní rekreační pobyt na ÚN Orlík, MP a P celorepublikové povolenky na rok 2017, publikace Rybářství a rybolov) proběhne 20. února 2017. Výherci budou o výhře písemně informováni. Seznam výherců bude uveřejněn v dubnovém čísle časopisu Rybářství a na internetových stránkách ČRS www.rybsvaz.cz a MRS www.mrsbrno.cz.

DOTAZNÍK

1. Kdo Vás přivedl ke sportovnímu rybolovu:

- a) rodina
 přátelé
 rybářská organizace
 sám

b) V jakém věku jste začal(a) rybařit:

v letech

2. Na jakém typu vody a jak často jste v loňském roce rybařil(a):

- a) mimopstruhové revíry
 potoky docházky
 řeky docházky
 údolní nádrže docházky
 ostatní vodní plochy docházky
- b) pstruhové revíry
 potoky docházky
 řeky docházky
 údolní nádrže docházky
 ostatní vodní plochy docházky

3. Každý rybář dává přednost určitému způsobu rybolovu (položená, plavaná, přívlač, muškaření).

Který je Váš nejoblíbenější? Uveďte maximálně 3 odpovědi v sestupném pořadí:

1 2 3

4. Které druhy ryb preferujete při rybolovu? Uveďte maximálně 3 odpovědi v sestupném pořadí:

1 2 3

5. Jaký počet ryb a kolik kilogramů jste v loňském roce ulovil(a) a ponechal(a) si? (Uveďte svůj odhad.)

Druh ryby	ks	kg	Druh ryby	ks	kg	Druh ryby	ks	kg
pstruh obecný			kapr obecný			sumec velký		
pstruh duhový			cejn velký			okoun říční		
siven americký			štika obecná			ostroretka stěhovavá		
lipan podhorní			candát obecný			úhoř říční		
amur bílý			další druhy				

celkem ryby ks

celkem ryby kg

6. Kolik kg z Vámi ulovených ryb jste v loňském roce zkonsumoval(a):

- 0 kg méně než 1,5 kg 1,5–5 kg 5–10 kg více než 10 kg

7. Kolik kg ryb celkem (ulovené i koupené, sladkovodní i mořské) jste v loňském roce zkonsumoval(a):

- 0 kg méně než 1,5 kg 1,5–5 kg 5–10 kg více než 10 kg

8. Kolikrát v měsíci jíte ryby (ulovené i koupené, sladkovodní i mořské):

- nikdy 1–2 krát 3–4 krát častěji

9. Jaké režimy rybolovu byste v budoucnu upřednostňoval(a):

	rozhodně ne	ne	ano	rozhodně ano	nevím
chyt' a pust'	☐	☐	☐	☐	☐
s horní mírou kapra	☐	☐	☐	☐	☐
s možností lovu ryb na dírkách (pod ledem)	☐	☐	☐	☐	☐
s možností lovu ryb 24 hodin	☐	☐	☐	☐	☐
P revíry pouze s lovem ryb na umělou mušku	☐	☐	☐	☐	☐
žádné změny, vyhovuje současný stav	☐	☐	☐	☐	☐

10. Jaký typ povolenky k rybolovu jste v loňském roce využíval(a) (pouze rybářské revíry):

- a) mimopstruhová povolenka
 roční územního svazu
 roční celosvazová
 roční celorepubliková
 krátkodobá měsíční
 krátkodobá čtrnáctidenní
 krátkodobá sedmidenní
 krátkodobá dvoudenní
 krátkodobá denní
- b) pstruhová povolenka
 roční územního svazu
 roční celosvazová
 roční celorepubliková
 krátkodobá měsíční
 krátkodobá čtrnáctidenní
 krátkodobá sedmidenní
 krátkodobá dvoudenní
 krátkodobá denní

11. Jakou částku jste za uvedené povolenky v loňském roce úhrnně zaplatil(a)? Uved'te pouze úhrnnou cenu povolenek bez ostatních výdajů:

..... Kč

12. Využil(a) jste v loňském roce možnost komerčního rybolovu na chovných rybnících nebo jiných soukromých nádržích?

ne ano (..... dnů)

13. Pokud jste využíval(a) komerční rybolov, kolik jste za něj v loňském roce úhrnně zaplatil(a)?

..... Kč

14. Jakou přibližnou částku jste v loňském roce vydal(a) za rybářské nářadí a náčiní podle následujících kategorií:

pruty, navijáky Kč

příslušenství (háčky, vlasce, splávky, olůvka apod.) Kč

umělé nástrahy (třpytky, wobler, twister, mušky apod.) Kč

rybářské oblečení (boty, pláště, bundy apod.) Kč

rybářský člun, echolot Kč

15. Jak daleko od svého bydliště jste v loňském roce nejčastěji rybařil(a)?

Uved'te jednodenní docházky až tří denní víkendové výjezdy:

do 5 km 5–10 km 10–50 km 50–100 km nad 100 km

16. Jaký způsob dopravy při rybaření nejčastěji používáte?

chůze, kolo motocykl automobil veřejná doprava

17. Jaké byly v loňském roce Vaše finanční náklady na dopravu za rybolovem (pouze v tuzemsku)?

pohonné hmoty Kč jízdenky veřejné dopravy Kč

18. Podnikl(a) jste v posledních pěti letech zahraniční rybářskou dovolenou?

ne ano – kolikrát? krát

země typ rybolovu náklady Kč

země typ rybolovu náklady Kč

země typ rybolovu náklady Kč

19. Jaké hledisko rybolovu Vám přináší největší uspokojení (lze označit více odpovědí):

pobyt v přírodě společně něco podniknout s přáteli

ulovit hodně ryb ke konzumu jiné, zejména

20. Provozují sportovní rybolov také další členové Vaší rodiny?

manžel(ka) děti do 18 let (počet) ostatní (počet)

21. Jaký je Váš názor na současnou úpravu pravidel rybolovu v České republice:

příliš komplikovaná vyvážená nevím

a) mimopstruhové vody	velmi špatné	špatné	dobré	velmi dobré	nevím
minimální lovná délka	☐	☐	☐	☐	☐
denní doby lovu	☐	☐	☐	☐	☐
doby hájení ryb	☐	☐	☐	☐	☐
denní limit úlovků	☐	☐	☐	☐	☐
chráněné rybí druhy	☐	☐	☐	☐	☐

b) pstruhové vody	velmi špatné	špatné	dobré	velmi dobré	nevím
minimální lovná délka	☐	☐	☐	☐	☐
hájení všech druhů ryb	☐	☐	☐	☐	☐
denní doby lovu	☐	☐	☐	☐	☐
doby hájení ryb	☐	☐	☐	☐	☐
denní limit úlovků	☐	☐	☐	☐	☐
škodlivé druhy ryb	☐	☐	☐	☐	☐

22. Kolikrát Vás v minulém roce kontrolovala rybářská stráž?

- a) na mimopstruhových revírech
 vůbec 1–2krát 3–4krát častěji
- a) na pstruhových revírech
 vůbec 1–2krát 3–4krát častěji

23. Jaký je Váš názor na ochranu rybožravých živočichů, považujete tuto ochranu za správnou?

	rozhodně ne	ne	ano	rozhodně ano	nevím
kormorán	☐	☐	☐	☐	☐
vydra	☐	☐	☐	☐	☐
volavka	☐	☐	☐	☐	☐

24. Informace o činnosti MO bych chtěl do budoucna získávat:

- formou oběžníku (běžnou poštou)
- elektronicky e-mailem
- prostřednictvím internetových stránek MO
- na členské schůzi
- jinak

25. Rybářský tisk

- nesleduji vůbec nepravidelně pravidelně

26. Pro získání rybářských informací využívám internet

- často příležitostně vůbec

27. Brigády jsem

- odpracoval zaplatil

28. Brigády bych chtěl

- zachovat nahradit zvýšeným členským příspěvkem nemám vyhraněný názor

29. Co vám vadí, překáží, nebo kazí zážitek při sportovním rybolovu na tuzemských rybářských revírech?

.....

.....

.....

.....

.....

30. Vzkaz vedení – co požadují zlepšit na činnosti rybářského svazu:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Na závěr několik osobních otázek:

- pohlaví rok narození kraj, ve kterém žijete
- muž
- žena

Jak je velká obec (město), v níž žijete:

- do 2 000 obyv. do 5 000 obyv. 5 000–10 000 obyv. nad 10 000 obyv.

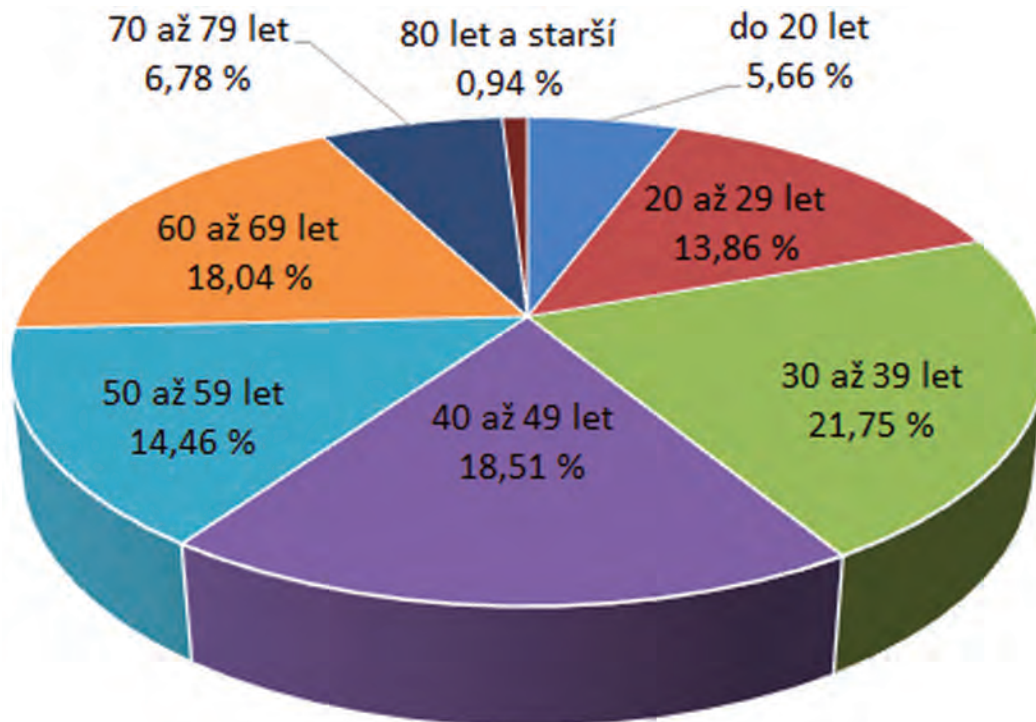
Jaké je Vaše sociální postavení:

- zaměstnanec student podnikatel v domácnosti
- bez zaměstnání důchodce

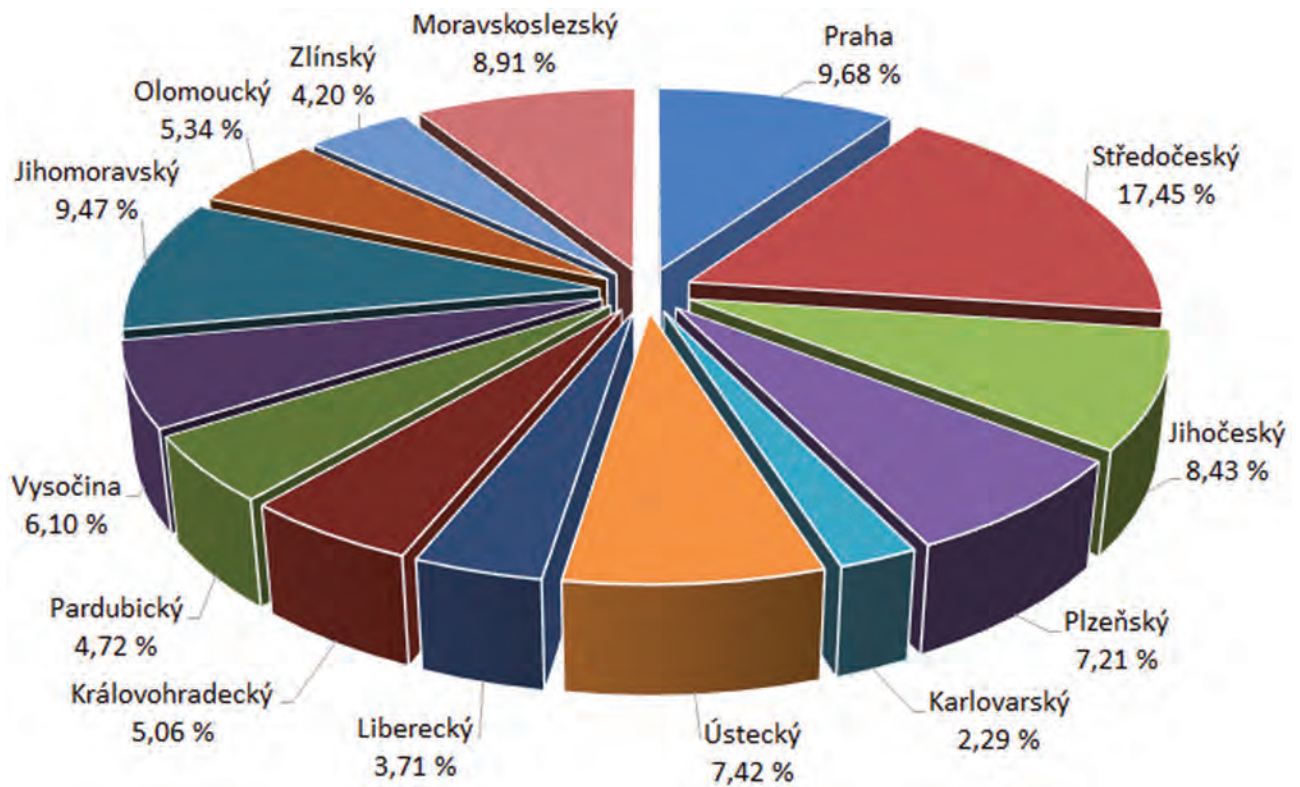
Jaký je Váš měsíční příjem:

- do 10 000 Kč 10 000–20 000 Kč 20 000–30 000 Kč
- 30 000–40 000 Kč přes 40 000 Kč

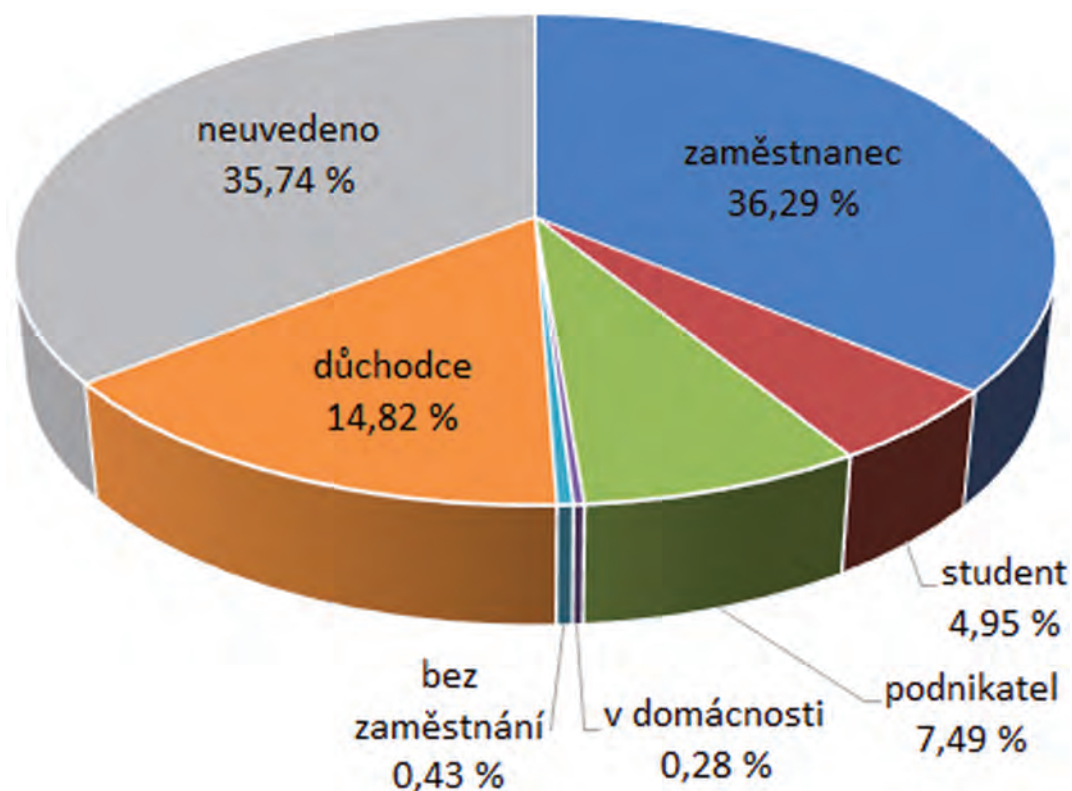
Graf č. 21: Věková struktura respondentů ankety

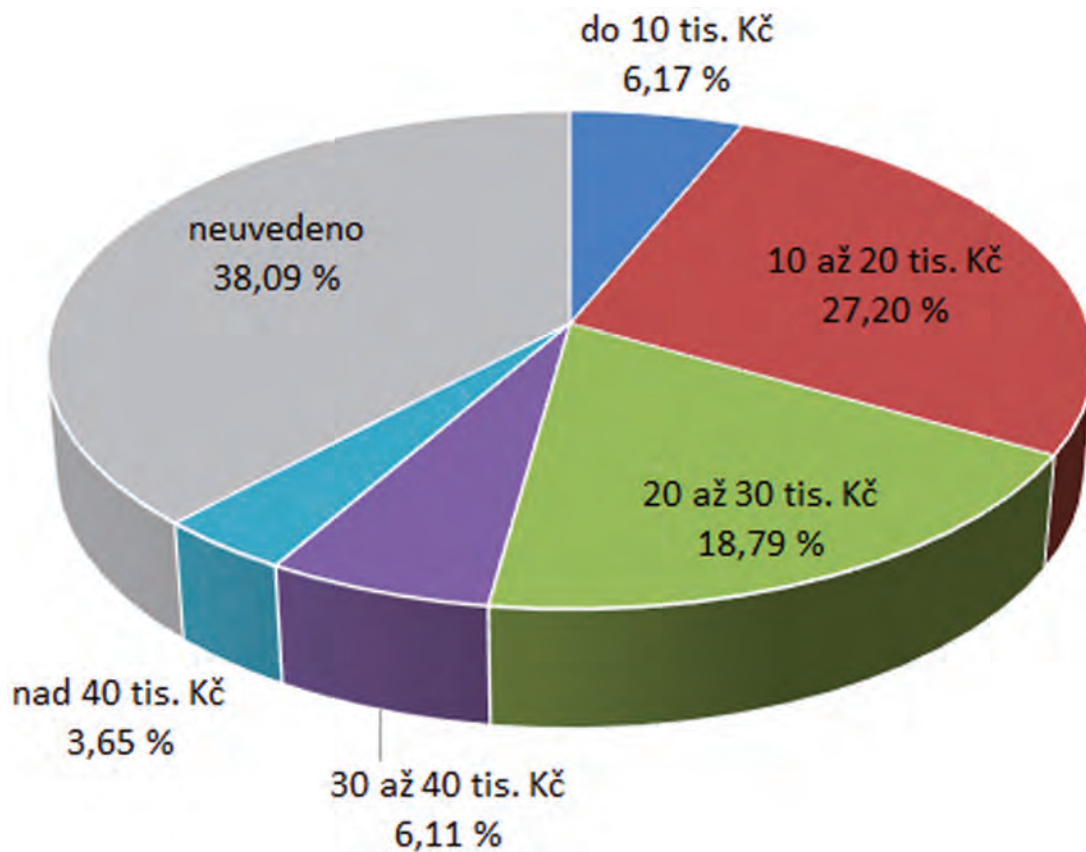
Graf č. 22: Poměrné zastoupení respondentů z jednotlivých krajů ČR

Graf č. 23: Příslušnost respondentů k sociálním skupinám

Graf č. 24: Rozdělení respondentů podle měsíčního příjmu

V roce 2017 vydal:

Český rybářský svaz, z. s.
Nad Olšinami 282/31, 100 00 Praha 10
tel.: 274 811 751, fax: 274 811 754
e-mail: rada@rybsvaz.cz, www.rybsvaz.cz

a

Moravský rybářský svaz, z. s.
Soběšická 1325/83, 614 00 Brno
tel.: 548 523 437, fax: 548 526 336
e-mail: mrsbrno@mrsbrno.cz, www.mrsbrno.cz

Socioekonomická studie sportovního rybolovu v České republice 2017

Zadavatel: Český rybářský svaz, z. s. a Moravský rybářský svaz, z. s.

Zpracovatelé: prof. Ing. Petr Spurný, CSc., prof. Dr. Ing. Jan Mareš, doc. Ing. Radovan Kopp, Ph.D.,
Ing. Jan Grmela, Ph.D., Ing. Lukáš Mareš, Ing. Ondřej Malý

Fotografie: Ing. Pavel Vrána, Ph.D.

Jazykové korektury: Ing. Vladimíra Krejčíková

Grafika a tisk: Tiskárna Gemmapress, www.gemmapress.cz

Výhrada práv: Všechna práva vyhrazena. Reprodukce a rozšiřování díla nebo jeho části jakýmkoliv způsobem jsou bez písemného souhlasu nakladatele zakázány, s výjimkou případů zákonem výslovně povolených.

Copyright: © Český rybářský svaz, z. s., Nad Olšinami 282/31, 100 00 Praha 10

Vydání: 1. vydání, Praha 2017

ISBN: 978-80-905280-9-3